

UKRAYNA

TIBBİ CİHAZLAR VE MEDİKAL MALZEMELER SEKTÖRÜ PAZAR ARAŞTIRMASI RAPORU

Tarih: 12.06.2026

Raporu Hazırlayan: Kiev Ticaret Müşavirliği

İÇİNDEKİLER

1. Ukrayna Pazarında Tıbbi Cihazlar ve Medikal Malzemeler Sektörü	3
1.1.İlgili Sektörde Üretim	4
1.2. Ortalama Üretici Fiyatları.....	4
1.3. İlgili Sektörde Üretici Yerli Firmalara ve Üretici Birlikleri/Derneklerine İlişkin Bilgiler 5_Toc232177176	
1.4. Tıbbi ve Medikal Malzemeleri Sektöründe Perakende ve Toptan Satışlara İlişkin Bilgi	6
2. Ülkenin Sektörde Dış Ticareti.....	7
2.1. Tıbbi cihazlar ve medikal malzemeler sektöründe Ukrayna'nın En Fazla İthalat Gerçekleştirdiği İlk 10 Ülke.....	7
2.2. Tıbbi cihazlar ve medikal malzemeler sektöründe Ukrayna'nın En Fazla İhracat Gerçekleştirdiği İlk 10 Ülke.....	7
2.3. Tıbbi cihazlar ve medikal malzemeler sektöründe Ukrayna'nın Altılı Tarife Bazında En Fazla İthalat Yaptığı Ürünler (10 ürün).....	8
2.4. Tıbbi cihazlar ve medikal malzemeler sektöründe Ukrayna'nın Altılı Tarife Bazında En Fazla İhracat Yaptığı Ürünler (10 ürün).....	8
3. Sektörde Ülkemizden İhracat (Değer ve Miktar).....	9
3.1. Sektörde Ülkemizin Ukraynaya İhracatı (1.000 \$).....	9
3.2. Sektörde Ülkemizin Ülkeye İhracatı (miktar)	10
4. Sektörde İhracat Yoluyla Pazara Giriş.....	11
4.1. Sektör İçin Hedef Bölgeler/Şehirler/Eyaletler	11
4.2. Sektörde Önde Gelen Firmalar ve Pazarın Yapısı.....	12
4.2.1. İlgili Oda/Birlik/Dernek/STKlar ve İletişim Bilgileri.....	13
4.2.2. İthalatçı Firma Bilgisi Alınabilecek Açık Kaynaklar	14
4.3. Sektörün İthalatında Zorunlu Belgeler	14
4.4. Sektörde Sevk Öncesi İnceleme Zorunluluğu ve Yetkilendirilmiş Gözetim Şirketleri.....	16
4.5. Sektördeki Önemli Fuarlar ve Tarihleri.....	16
4.6. Sektör firmalarına hitap eden ve gerçekleştirilmesi planlanan ticaret heyetleri.....	17
4.7. Sektörde İhale Yayımlayan Kamu Kurumları ile İlgili Bilgiler	17
4.8. Ukrayna'nın Ülkemiz ve Diğer Ülkelerle STA/Tercihli Ticaret Anlaşmaları Hakkında Bilgi 18	
4.9. Tercihli Tarifeden Yararlanmak İçin Gereken Belgeler	19
4.10. Sektörde Standartlar	19
4.11. Sektörde Etiketleme.....	20
4.12. Sektörde Ambalajlama	21
4.13. Lojistik (nakliye süresi en fazla tercih edilen taşıma modları güzergâhlar v.b.).....	21

4.14. Dağıtım Kanalları	22
4.15. E-Ticaret (Sınır Ötesi E-Ticaret/E-İhracat)	22
4.15.1. Ülkedeki Pazaryerleri.....	23
4.15.2. Özel Günler Bayramlar v.b.	23
4.15.3. En Çok Kullanılan Sosyal Medya Platformları.....	24
4.15.4. E-Ticaretteki Gümrük Vergileri ve Muafiyetleri	24
4.15.5. E-Ticarete Yönelik Düzenlemeler	24
4.15.6. E-Ticarete Yönelik Lojistik Hizmetleri (Hızlı kargo ve sipariş karşılama hizmetleri (fulfillment) sunan firmalar v.b.)	25
4.16. Tanıtım ve Pazarlama	25
4.17. Sektörde Tüketici /Alıcı Tercihleri ve Son Trendler	26
4.18. Sektörde Vergiler (gümrük vergisi katma değer vergisi özel tüketim vergisi ilave gümrük vergisi anti dumping vergisi v.b.)	26
4.19. Sektöre Yönelik ve Genel Tarife Dışı Engeller	27
5. Sektörde İhracatçılarımızı Bekleyen Fırsatlar.....	28
6. Sektörde İhracatçılarımızı Bekleyen Tehditler	29
7. Ukrayna Tıbbi ve Medikal Malzemeleri Sektöründe İhracatın Artırılması için Firmalara Öneriler.....	29
8. Belirtilmesinde Fayda Görülen Diğer Hususlar.....	30
9. Genel Değerlendirme	30
10. Yararlı Adresler	31
11. Kaynakça:	31

1. Ukrayna Pazarında Tıbbi Cihazlar ve Medikal Malzemeler Sektörü

Ukrayna tıbbi cihazlar ve medikal malzemeler sektörü, savaş koşullarına rağmen büyümesini sürdüren sektörlerden biridir. Özellikle devam eden savaş nedeniyle ve savaş sonrası yeniden yapılanma süreciyle birlikte rehabilitasyon hizmetleri, askeri sağlık altyapısı, travma tedavileri, protez teknolojileri, yoğun bakım ekipmanlarına yönelik talebi önemli ölçüde artırmıştır. Ukrayna sağlık sektöründe yerli üretim kapasitesini belirli alanlarda geliştirmekle birlikte, ileri teknoloji tıbbi cihazlarda Ukrayna'nın ithalata olan ihtiyacı devam etmektedir. Pazarda Avrupa Birliği ülkeleri, ABD ve Çin menşeli ürünler önemli paya sahiptir.

2024 - 2025 döneminde Ukrayna'da sağlık harcamalarının artması, uluslararası finans kuruluşları ve bağış programlarının sağlık yatırımlarına yönelmesi, kamu hastanelerinin modernizasyonu ve rehabilitasyon merkezlerinin yaygınlaşması sektörün büyümesini desteklemiştir. Özellikle savaş nedeniyle oluşan fiziksel rehabilitasyon ihtiyacı, ortopedik implantlar, protezler, hasta monitörleri, mobil sağlık sistemleri, görüntüleme cihazları ve yoğun bakım ekipmanlarına olan talebi artırmıştır.

Ukrayna medikal pazarında kamu alımları büyük ölçüde elektronik ihale sistemi olan Prozorro üzerinden yürütülmektedir. Kamu hastaneleri, belediye sağlık kurumları, askeri hastaneler ve rehabilitasyon merkezleri sektörün temel alıcıları arasında yer almaktadır. Ayrıca özel hastane zincirleri ve özel laboratuvarların sayısındaki artış da pazardaki ticari potansiyeli güçlendirmektedir.

1.1. İlgili Sektörde Üretim

Ukrayna’da tıbbi ve medikal malzemeler üretimi ağırlıklı olarak düşük ve orta teknoloji ürünlerinde yoğunlaşmaktadır. Yerli üreticiler özellikle aşağıdaki alanlarda faaliyet göstermektedir:

- Hasta monitörleri,
- Elektrokardiyografi (ECG) cihazları,
- Röntgen sistemleri,
- Ultrason cihazları,
- Fizyoterapi ekipmanları,
- Laboratuvar ekipmanları,
- Tek kullanımlık tıbbi sarf malzemeleri,
- Ortopedik ürünler,
- Rehabilitasyon ekipmanları.

Ülkede ileri teknolojiye dayalı tıbbi cihazlar, özellikle Manyetik Rezonans Görüntüleme (MRI), Bilgisayarlı Tomografi (BT), robotik cerrahi sistemleri ve yüksek teknoloji görüntüleme ekipmanlarında büyük ölçüde ithalata bağımlılık bulunmaktadır. Ukrayna’daki üreticilerin önemli bir kısmı Sovyet döneminden kalan mühendislik altyapısına dayanmakta olup, son yıllarda AB standartlarına uyum ve dijital sağlık dönüşümü kapsamında modernizasyon yatırımları yapılmaktadır.

Özellikle savaş sonrası rehabilitasyon teknolojileri, protez üretimi, tele-tıp çözümleri ve askeri sağlık ekipmanları alanlarında yeni yatırımlar artış göstermektedir. Ukrayna hükümeti ve uluslararası donör kuruluşlar yerli üretimin geliştirilmesini stratejik öncelik olarak değerlendirmektedir.

2024 yılı itibarıyla Ukrayna medikal ürün pazar büyüklüğünün yaklaşık 16,2 milyar Grivna (*yaklaşık 400 milyon ABD Doları*) seviyesine ulaştığı, ortopedik implant pazarının ise yaklaşık 2,5 milyar Grivna (*yaklaşık 60 milyon ABD Doları*) düzeyine çıktığı belirtilmektedir.

1.2. Ortalama Üretici Fiyatları

Ukrayna’da tıbbi cihaz ve medikal malzemelerde fiyatlar büyük ölçüde döviz kuru, ithalat maliyetleri, enerji fiyatları ve lojistik giderlerinden etkilenmektedir. Özellikle savaş nedeniyle lojistik maliyetlerinde yaşanan artış ve enerji altyapısındaki sorunlar fiyatları yukarı yönlü etkilemiştir.

Ürün gruplarına göre üretici fiyatları önemli ölçüde değişmektedir:

- **Tek kullanımlık sarf malzemeleri:** Düşük ve Orta Fiyat Segmenti,
- **Laboratuvar cihazları ve hasta monitörleri:** Orta Segment,
- **Görüntüleme cihazları ve ileri teknoloji ekipmanlar:** Yüksek Segment,
- **Rehabilitasyon ve protez ürünleri:** Hızla Büyüyen Premium Segment.

Pazarda Çin menşeli düşük maliyetli ürünler ile AB ve ABD menşeli yüksek kalitedeki ürünler arasında yoğun rekabet bulunmaktadır. Türk ürünleri ise fiyat-kalite dengesi açısından rekabetçi konumda değerlendirilmektedir.

1.3. İlgili Sektörde Üretici Yerli Firmalara ve Üretici Birlikleri/Derneklerine İlişkin Bilgiler

Ukrayna’da tıbbi cihaz ve medikal malzeme sektöründe yerli üreticiler daha çok cerrahi aletler (örneğin neşter, cerrahi makas, pens, klempeler gibi temel cerrahi enstrümanlar), rehabilitasyon cihazları (fizik tedavi ve ortopedi alanında kullanılan masaj cihazları, kompresyon çorapları, ortopedik destek ürünleri, yürüme yardımcıları) ve sarf malzemeleri (bandaj, gazlı bez, pamuk, şırınga, iğne, kateter, eldiven, maske, serum setleri, test kitleri gibi tek kullanımlık ürünler) üretiminde güçlüdür. İleri teknoloji cihazlarda ise ithalata bağımlılık devam etmektedir.

Ukrayna tıbbi cihazlar ve medikal malzemeler sektöründe faaliyet gösteren önde gelen firmalar şunlardır:

Medica firması (<https://www.medika.kiev.ua/uk/>)

- Modern medikal cihaz ve ekipman üretimi.
- Tanı cihazları, medikal mobilya ve sarf malzemeleri üretimi

Utasco firması (<https://utasco.com/>)

- Yoğun bakım ve anesteziyoloji ekipmanları üretimi
- Hasta monitörleri, defibrilatörler, ventilatör cihazları ve infüzyon ekipmanları üretimi

Viola firması (<https://viola.net.ua/ua>)

- Hasta yatakları, sedyeler ve tıbbi dolaplar üretimi
- Genel klinik kullanım amaçlı ekipman üretimi

Oniko firması (<https://oniko.ua>)

- Radyoloji ekipmanları üretimi
- Radyasyon koruma ürünleri üretimi
- Eğitim simülatörleri alanında ürünleri geliştirmesi

Bactosfera firması (<https://bactosfera.ua/>)

- Evsel, endüstriyel ve tıbbi kullanım alanlarına yönelik yenilikçi ürün üretimi
- Hava ve yüzey dezenfeksiyonu için bakterisidal ekipmanları üretimi
- Darsonvalizasyon için fizyoterapi cihazları üretimi

Ecobint firması (<https://ecobint.com.ua/>)

- Medikal pamuk, gazlı bez, bandaj, mendil ve jinekolojik setlerin üretimi

Zavet firması (<https://zavet.kiev.ua/ua>)

- Elektronik medikal cihazlar ve tıbbi mobilya üretimi
- Yerli üretimle kamu ve özel hastanelere tedariki sağlaması

Diamant Farm firması (<https://www.dpharm.com.ua/>)

- Medikal sarf malzemeleri üretimi

Aereks firması (<https://aereks.com.ua/>)

- Elektronik medikal cihazlar üretimi

Contact Co firması (<https://contact-endoscopy.com/>)

- Endoskopi ve laparoskopi cihazları üretimi

Ukrayna Tıbbi Cihazlar ve Medikal Malzemeler Üreticileri Birlikleri/Dernekleri:

Ukrayna’da, Türkiye’de olduğu gibi yalnızca yerli tıbbi cihaz üreticilerini temsil eden güçlü bir üretici birliği veya sektör çatı kuruluşu bulunmamaktadır. Bununla birlikte, 2012 yılında kurulan ve tıbbi cihaz üreticileri, ithalatçıları ve distribütörleri bir araya getiren Medical Device Market Operators Association (AMOMD – *Association of Market Operators of Medical Devices*), sektörde faaliyet gösteren başlıca meslek kuruluşlarından biridir (<https://www.amomd.com/en/>). AMOMD, sektörün gelişimine katkı sağlamak, üyelerinin çıkarlarını temsil etmek, kamu otoriteleri ile sektör arasındaki diyalogu güçlendirmek ve tıbbi cihaz mevzuatının geliştirilmesine destek vermeye yönelik faaliyet göstermektedir.

1.4. Tıbbi ve Medikal Malzemeleri Sektöründe Perakende ve Toptan Satışlara İlişkin Bilgi

Ukrayna’da tıbbi ve medikal ürünlerin satış kanalları kamu alımları, özel hastaneler, eczane zincirleri ve medikal distribütörler üzerinden oluşmaktadır.

Kamu alımları: Devlet hastaneleri ve kamu sağlık kurumları için yapılan merkezi ihaleler, büyük hacimli alımların en önemli kaynağıdır. Kamu alımları büyük ölçüde elektronik ihale sistemi olan **Prozorro** üzerinden yürütülmektedir*.

**Ukrayna devlet ve kamu alımlarına katılmak isteyen firmalarımız, aşağıdaki İnternet bağlantısında yer alan platformlardan birine kaydolarak ihalelere katılım sağlayabilirler – <https://prozorro.gov.ua/majdanchiki-prozorro>. Bu platformlar, “Prozorro” sisteminin resmi bir parçası olup alıcı ve satıcıların işlemlerini yürüttüğü dijital altyapıyı oluşturur. Tüm işlemler satıcı tarafından oluşturulan kullanıcı hesabı üzerinden gerçekleştirilmektedir. Yeni ihalelere ilişkin bilgiler hem Prozorro’nun resmi web sitesinde hem de ilgili akredite platformlarda eş zamanlı olarak yayımlanmaktadır.*

Özel hastaneler: Özellikle büyük şehirlerdeki özel sağlık kuruluşları, modern cihaz ve sarf malzemeleri için doğrudan distribütörlerle veya ithalatçılarla çalışır.

Eczane zincirleri: Hem reçeteli ilaçlar hem de medikal sarf ürünleri (örneğin bandaj, test kitleri) için geniş dağıtım ağı sağlar.

Medikal distribütörler: Ürünleri ithal eden, depolayan ve hem kamu hem özel sektöre dağıtan aracı firmalar, pazarda kritik rol oynar.

Bu yapı, Ukrayna’daki sağlık sektörünün hem merkezi (devlet kontrollü) hem de serbest piyasa dinamikleriyle şekillendiğini gösteriyor. Özellikle savaşın başlaması ile kamu alımlarının önemi daha da artarken, özel hastaneler ve eczane zincirleri modernizasyon ihtiyacı nedeniyle distribütörlerle daha yakın çalışmaktadır.

Toptan satış tarafında ise pazara giriş çoğunlukla yerel distribütörler aracılığıyla gerçekleşmektedir. Kamu ihalelerine katılım için Ukrayna’da kayıtlı temsilci veya distribütör ile çalışılması büyük avantaj sağlamaktadır. Özellikle savaş ile birlikte hızlı servis, yedek parça temini ve teknik destek hizmetleri satın alma kararlarında kritik unsur haline gelmiştir.

2. Ülkenin Sektörde Dış Ticareti

Ukrayna'nın mevcut sağlık altyapısı, savaş sonrası ihtiyaçları ve ithalat yapısı dikkate alındığında, sektöre ilişkin temel dış ticaret verilerine aşağıda yer verilmektedir.

Buun dışında, Ukrayna'ya ihraç edilmesi planlanan diğer ürünlere ilişkin dış ticaret verileri, gümrük vergileri ve pazar bilgileri T.C. Ticaret Bakanlığı'nın web sitesinde yer alan "Müşavire Danışın" sistemi üzerinden T.C. Kiev Ticaret Müşavirliği'ne başvurularak öğrenilebilmektedir: <https://musaviredanisin.ticaret.gov.tr/>

2.1. Tıbbi cihazlar ve medikal malzemeler sektöründe Ukrayna'nın En Fazla İthalat Gerçekleştirdiği İlk 10 Ülke

	Ülke Adı	2025 yılı İthalat Değeri (Bin Dolar \$)	2025 yılı Miktar	Oran (%) (İthalat Değeri/Toplam İthalat)
1	Almanya	185829	1216 Ton	1.8
2	Polonya	113262	1119 Ton	0.8
3	Hollanda	87331	380 Ton	4.6
4	ÇHC	75000	4106 Ton	1.5
5	Fransa	42205	379 Ton	2.8
6	Güney Kore	39403	147 Ton	7.6
7	ABD	34700	-	1.5
8	İsviçre	33345	426 Ton	6.8
9	Çekya	25056	434 Ton	0.9
10	Belçika	23150	256 Ton	25.6
	Türkiye	7131	412 Ton	0.2

Kaynak: Trade Map

Yukarıdaki tablo incelendiğinde, Ukrayna'nın tıbbi cihaz ithalatında Almanya, Polonya ve Hollanda başta olmak üzere AB ülkelerinin öne çıktığı görülmektedir. Türkiye'nin payı sınırlı olmakla birlikte, mevcut ithalat yapısı pazarda büyüme potansiyeline işaret etmektedir.

2.2. Tıbbi cihazlar ve medikal malzemeler sektöründe Ukrayna'nın En Fazla İhracat Gerçekleştirdiği İlk 10 Ülke

	Ülke Adı	2025 yılı İthalat Değeri (Bin Dolar \$)	2025 yılı Miktar	Oran (%) (İhracat Değeri/Toplam İhracat)
1	Almanya	2606	12 Ton	0.07
2	Polonya	1890	241 Ton	0.04
3	Çekya	1634	42 Ton	0.09
4	Kazakistan	1245	59 Ton	0.33
5	ÇHC	932	0 Ton	0.03
6	Litvanya	899	20 Ton	0.16
7	Slovakya	737	-	0.08

8	Kosta Rika	663	1 Ton	9.52
9	ABD	621	0 Ton	0.04
10	Gürcistan	614	45 Ton	0.23
	Türkiye	193	2 Ton	0.01

Kaynak: Trade Map

Yukarıdaki tablo verilerine göre, Ukrayna'nın söz konusu sektördeki ihracatının ithalatına kıyasla oldukça düşük seviyede kaldığı ve ülkenin bu sektörde net ithalatçı konumunu sürdürdüğü anlaşılmaktadır.

2.3. Tıbbi cihazlar ve medikal malzemeler sektöründe Ukrayna'nın Altılı Tarife Bazında En Fazla İthalat Yaptığı Ürünler (10 ürün)

Gümrük Tarife Kodu (6 Basamaklı)	Ürün Adı	2025 yılı İthalat Değeri (Bin Dolar \$)	2025 yılı Türkiye'den İthalatı (Bin Dolar \$)	Türkiye'den İthalatının Payı (%)
901890	Tıp, cerrahi veya veterinerlikte kullanılan diğer alet ve cihazlar	159134	831	0.52
902139	Vücudun yapay parçaları (yapay dişler, diş bağlantı parçaları ve yapay eklemler hariç)	71971	365	0.51
901839	Tıbbi, cerrahi, dişçilik veya veterinerlikte kullanılan iğneler, kateterler, kanüller ve benzeri ürünler	55852	1024	1.83
902214	Tıbbi, cerrahi veya veterinerlik amaçlı X-ışını cihazları (diş hekimliği amaçlı olanlar hariç)	49352	13	0.03
902131	Ortopedik amaçlı yapay eklemler	46641	78	0.17
902129	Diş bağlantı parçaları (yapay dişler hariç)	40633	156	0.38
901849	Diş hekimliğinde kullanılan diğer alet ve cihazlar	38835	152	0.39
901813	Manyetik rezonans görüntüleme (MR) cihazları	30780	0	0.00
902190	Vücut fonksiyonlarını telafi etmek amacıyla vücuda takılan, taşınan veya implante edilen diğer cihaz ve aparatlar	24567	352	1.43
902789	Fiziksel veya kimyasal analizlerde ya da viskozite vb. ölçüm ve kontrollerde kullanılan cihaz ve aletler	23885	78	0.33

Kaynak: Trade Map

Yukarıdaki tabloda yer alan veriler, Ukrayna'nın özellikle cerrahi ekipmanlar, implantlar, kateterler ve görüntüleme sistemlerinde yüksek ithalat talebine sahip olduğunu göstermektedir.

2.4. Tıbbi cihazlar ve medikal malzemeler sektöründe Ukrayna'nın Altılı Tarife Bazında En Fazla İhracat Yaptığı Ürünler (10 ürün)

Tarife Pozisyonu (6 Basamaklı)	Ürün adı	2025 yılı İhracat Değeri (Bin Dolar \$)	Türkiye'ye İhracatı (Bin Dolar \$)	Türkiye İhracatının Payı (%)
901890	Tıp, cerrahi veya veterinerlikte kullanılan diğer alet ve cihazlar	2389	19	0.80
902129	Diş bağlantı parçaları (yapay dişler hariç)	1794	0	0.00
901841	Diş hekimliği matkap motorları (tek bir kaide üzerinde diğer ekipmanlarla birlikte olsun veya olmasın)	1417	0	0.00
901910	Mekanoterapi cihazları, masaj cihazları ve psikoteknik test cihazları	1349	0	0.00
902730	Optik ışınlar (UV, görünür vb.) kullanan spektrometreler, spektrofotometreler ve spektrograflar	1300	0	0.00
902789	Fiziksel veya kimyasal analizlerde ya da viskozite vb. ölçüm ve kontrollerde kullanılan cihaz ve aletler	1291	30	2.32
902139	Vücudun yapay parçaları (yapay dişler, diş bağlantı parçaları ve yapay eklemler hariç)	1068	118	11.05
940290	Ameliyat masaları, muayene masaları ve diğer tıbbi, dişçilik, cerrahi veya veterinerlik mobilyaları	996	0	0.00
902110	Ortopedik cihazlar ve kırık tedavisinde kullanılan cihazlar	978	0	0.00
300590	Tıpta, cerrahide, dişçilikte veya veterinerlikte kullanılan diğer pansuman maddeleri ve benzeri ürünleri	830	0	0.00

Kaynak: Trade Map

Yukarıda yer alan tabloda görüldüğü üzere, Ukrayna'nın sektör ihracatı belirli medikal ve ortopedik ürün gruplarında yoğunlaşmakta olup, Türkiye'ye yönelik ihracat sınırlı düzeyde kalmaktadır.

3. Sektörde Ülkemizden İhracat (Değer ve Miktar)

3.1. Sektörde Ülkemizin Ukraynaya İhracatı (1.000 \$)

	Gümrük Tarife Kodu (6 Basamaklı)	Ürün Adı	2023 yılı	2024 yılı	2025 yılı
1	902110	Ortopedik cihazlar ve kırık tedavisinde kullanılan cihazlar	1218	1243	1114
2	940290	Ameliyat masaları, muayene masaları ve diğer tıbbi, dişçilik, cerrahi veya veterinerlik mobilyaları	1597	2141	1909
3	901839	Tıbbi, cerrahi, dişçilik veya veterinerlikte kullanılan iğneler, kateterler, kanüller ve benzeri ürünler	1073	1122	1153
4	901890	Tıp, cerrahi veya veterinerlikte kullanılan diğer alet ve cihazlar	2082	3894	1427
5	300510	Yapışkanlı pansuman malzemeleri ve yapışkan tabaka içeren diğer tıbbi ürünler	534	1337	647

6	902139	Vücutun yapay parçaları (yapay dişler, diş bağlantı parçaları ve yapay eklemler hariç)	341	82	883
7	902190	Vücut fonksiyonlarını telafi etmek amacıyla vücuda takılan, taşınan veya implante edilen diğer cihaz ve aparatlar	312	603	779
8	902129	Diş bağlantı parçaları (yapay dişler hariç)	134	37	68
9	901849	Diş hekimliğinde kullanılan diğer alet ve cihazlar	3	13	110
10	901920	Ozon terapisi, oksijen terapisi, aerosol terapisi, suni solunum ve diğer terapötik solunum cihazları	1665	174	292
	TOPLAM	Medikal Cihazlar ve Tıbbi Ürünler	10729	14006	9489

Kaynak: Trade Map

Yukarıdaki tablo incelendiğinde, Türkiye'nin Ukrayna'ya medikal ürün ihracatının 2024 yılında artış gösterdiği, 2025 yılında ise kısmi bir gerileme yaşandığı görülmektedir.

3.2. Sektörde Ülkemizin Ülkeye İhracatı (miktar)

	Gümrük Tarife Kodu (6 Basamaklı)	Ürün Adı	2023 yılı, ton	2024 yılı, ton	2025 yılı, ton
1	902139	Vücutun yapay parçaları (yapay dişler, diş bağlantı parçaları ve yapay eklemler hariç)	107	105	120
2	902789	Fiziksel veya kimyasal analizlerde ya da viskozite vb. ölçüm ve kontrollerde kullanılan cihaz ve aletler	0	4	11
3	901890	Tıp, cerrahi veya veterinerlikte kullanılan diğer alet ve cihazlar	30	7	0
4	300640	Diş çimentoları, diğer diş dolguları ve kemik rekonstrüksiyon çimentoları	38	4	0
5	901849	Diş hekimliğinde kullanılan diğer alet ve cihazlar	0	0	0
6	902781	Kütle spektrometreleri	0	0	0
7	300510	Yapışkanlı pansuman malzemeleri ve yapışkan tabaka içeren diğer tıbbi ürünler	0	0	0
8	300590	Pamuk, gazlı bez, bandaj ve benzeri pansuman malzemeleri	0	0	0
9	300610	Steril cerrahi katgüt ve benzeri steril dikiş materyalleri (emilebilir cerrahi dikiş materyalleri dahil)	38	19	33
10	300650	İlk yardım çantaları ve setleri	0	0	0
	TOPLAM	Medikal Cihazlar ve Tıbbi Ürünler	262	165	169

Kaynak: Trade Map

Yukarıdaki veriler ışığında, Türkiye'nin Ukrayna'ya yönelik medikal ürün ihracatının miktar bazında son yıllarda sınırlı değişim gösterdiği ve belirli ürün gruplarında yoğunlaştığı değerlendirilmektedir.

Bununla birlikte, yukarıda yer alan tüm veriler birlikte değerlendirildiğinde, Ukrayna tıbbi cihazlar ve medikal malzemeler sektörünün yüksek ölçüde ithalata bağımlı olduğu ve özellikle ortopedi, rehabilitasyon, cerrahi ekipmanlar ile medikal sarf malzemelerinde önemli bir pazar potansiyeli sunduğu görülmektedir. Türkiye'nin mevcut pazar payı sınırlı olmakla birlikte, sektörün ihtiyaçları ve iki ülke arasındaki ticari ilişkiler dikkate alındığında Türk firmaları açısından büyüme fırsatlarının bulunduğu değerlendirilmektedir.

4. Sektörde İhracat Yoluyla Pazara Giriş

4.1. Sektör İçin Hedef Bölgeler/Şehirler/Eyaletler

Ukrayna'nın başlıca büyük şehirleri ve ticaret merkezleri:

- Kiev
- Lviv
- Dnipro
- Odesa
- Harkiv
- Vinnitsya ve Ternopil

Kiev

Kiev şehri Ukrayna sağlık sektörünün en büyük merkezi konumundadır. Sağlık Bakanlığı, büyük kamu hastaneleri, özel hastane zincirleri, uluslararası kuruluşlar medikal ithalatçılar ve distribütörlerin büyük kısmı Kiev şehrinde bulunmaktadır. Ukrayna'daki çok sayıda uygunluk değerlendirme kuruluşu ve medikal sertifikasyon merkezi de Kiev'de yer almaktadır. Bu durum özellikle CE belgeli ürünlerin kayıt süreçleri açısından Kiev'i stratejik hale getirmektedir.

Lviv

Lviv şehri, savaş döneminde Ukrayna'nın en hızlı büyüyen sağlık ve rehabilitasyon merkezlerinden biri haline gelmiştir. Avrupa Birliğine yakın konumu nedeniyle lojistik avantaj sağlamaktadır. Birçok uluslararası kuruluş, yardım organizasyonu ve yabancı yatırımcı operasyonlarını Lviv üzerinden yürütmektedir.

Dnipro

Dnipro şehri, savaş döneminde askeri sağlık hizmetleri ve travma tedavi altyapısının yoğunlaştığı şehirlerden biri haline gelmiştir. Özellikle doğu bölgelerinden gelen yaralıların sevk edildiği önemli sağlık merkezlerinden biridir. Dnipro aynı zamanda medikal sertifikasyon ve teknik uygunluk kuruluşlarının bulunduğu önemli sanayi merkezlerinden biridir.

Odesa

Odesa şehri Ukrayna'nın Karadeniz'e açılan en önemli liman kenti olması nedeniyle medikal ürün ithalatı açısından stratejik öneme sahiptir. Deniz yolu ve kara yolu bağlantıları sayesinde distribütörler açısından önemli bir lojistik merkez konumundadır. Türkiye ile lojistik bağlantıların görece daha kolay olması nedeniyle Türk firmaları açısından Odesa önemli bir giriş kapısı niteliğindedir.

Harkiv

Harkiv şehri savaş nedeniyle ağır hasar almış olmakla birlikte Ukrayna'nın en büyük sanayi ve sağlık merkezlerinden biri olmaya devam etmektedir. Şehirde uzun vadede sağlık altyapısının yeniden inşası kapsamında ciddi yatırımların yapılması beklenmektedir.

Vinnitsya ve Ternopil

Batı ve merkezi Ukrayna'da yer alan bu şehirler savaş döneminde görece daha güvenli bölgeler olmaları nedeniyle sağlık yatırımlarında büyüme göstermektedir. Yeni özel klinik yatırımları ve rehabilitasyon merkezleri dikkat çekmektedir.

4.2. Sektörde Önde Gelen Firmalar ve Pazarın Yapısı

Ukrayna tıbbi cihaz pazarı büyük ölçüde ithalata dayalı bir yapıya sahiptir. Özellikle ileri teknoloji gerektiren görüntüleme sistemleri, hasta izleme ekipmanları, laboratuvar teşhis cihazları, cerrahi ekipmanlar ve implantlar alanlarında uluslararası üreticiler pazarda baskın konumdadır.

Pazarın önde gelen yabancı oyuncularını arasında Siemens Healthineers (Almanya), GE HealthCare (ABD), Philips Healthcare (Hollanda), Medtronic (İrlanda), Dräger (Almanya), Olympus (Japonya), Karl Storz (Almanya), Stryker (ABD) ve Fujifilm Healthcare (Japonya) gibi şirketler yer almaktadır. Bu firmalar Ukrayna'da doğrudan temsilcilikler veya yetkili distribütörler aracılığıyla faaliyet göstermektedir.

Yabancı üreticilerin Ukrayna pazarına girişinde yerel distribütörler önemli rol oynamaktadır. Bazı distribütörler 50'den fazla uluslararası markanın resmi temsilciliğini yürütmekte ve satış sonrası teknik servis kurulum ve eğitim hizmetleri sunmaktadır.

Sektörde önde gelen yabancı firmalar aşağıda yer almaktadır:

1. Siemens Healthineers Ukraine

İnternet sitesi: <https://www.siemens-healthineers.com/ua>

Ülke: Almanya

Başlıca ürünler: MR BT (CT) röntgen sistemleri anjiyografi cihazları laboratuvar tanı sistemleri ultrason cihazları.

2. GE HealthCare Ukraine

İnternet sitesi: <https://www.gehealthcare.com/en> <https://rh.ua/>

Ülke: ABD

Başlıca ürünler: MR BT (CT) ultrason cihazları hasta monitörleri anestezi ekipmanları.

3. Philips Healthcare Ukraine

İnternet sitesi: <https://www.philips.ua/healthcare>

Ülke: Hollanda

Başlıca ürünler: MR (MRI) BT (CT) ultrason cihazları hasta izleme sistemleri röntgen sistemleri.

4. Medtronic Ukraine

İnternet sitesi: <https://www.medtronic.com/ua-uk/index.html>

Ülke: İrlanda

Başlıca ürünler: Kardiyoloji nöroşirürji cerrahi ekipmanlar ve implantlar.

5. Dräger Ukraine

İnternet sitesi: <https://dstfl.com.ua/>

Ülke: Almanya

Başlıca ürünler: Anestezi cihazları ventilatörler (solunum destek cihazları) yoğun bakım ve hasta izleme sistemleri.

6. Olympus Ukraine

İnternet sitesi: <https://olympus.kiev.ua/>

Ülke: Japonya

Başlıca ürünler: Endoskopi sistemleri ve minimal invaziv cerrahi ekipmanları.

7. Karl Storz Ukraine

İnternet sitesi: <https://karlstorz.com.ua/>

Ülke: Almanya

Başlıca ürünler: Endoskopik ve laparoskopik cerrahi ekipmanları.

8. Stryker Ukraine

İnternet sitesi: <https://medicalstore.com.ua/uk/product-tag/stryker-in-ukraine/>

Ülke: ABD

Başlıca ürünler: Ortopedi nöroşirürji ve ameliyathane çözümleri.

9. Fujifilm Healthcare Ukraine

İnternet sitesi: <https://www.fujifilm.com/ua/en/healthcare>

Ülke: Japonya

Başlıca ürünler: Ultrason cihazları röntgen sistemleri endoskopi ve tanı sistemleri.

10. Zimmer Biomet Ukraine

İnternet sitesi: <https://zimmer.net.ua/>

Ülke: ABD

Başlıca ürünler: Ortopedik implantlar ve travmatoloji ürünleri.

11. B. Braun Ukraine

İnternet sitesi: https://www.bbraun.ua/ru_ua.html

Ülke: Almanya

Başlıca ürünler: İnfüzyon terapi ekipmanları cerrahi cihazlar ve ortopedi ürünleri.

12. Roche Diagnostics

İnternet sitesi: <https://www.roche.ua/>

Ülke: İsviçre

Başlıca ürünler: Tıbbi diagnostik ekipmanları ve araştırma reaktifleri.

Bunun dışında Ukrayna’da faaliyet gösteren Türk firmalarının Müşavirliğimize kayıt olma zorunluluğu bulunmadığından Müşavirliğimizce tespit edilebilen firmalarla sınırlı olmak üzere Ukrayna pazarında aşağıdaki firmaların faaliyet gösterdiği görülmektedir:

“**Karadeniz Medica**” firması (<https://karadeniz.com.ua/>) rehabilitasyon ekipmanlarını Ukraynalı distribütör “Meditor” aracılığıyla satmaktadır.

“**Megasan Medical Gas Systems**” (<https://megasanukraine.com.ua/>) Türk şirketi 2018 yılından bu yana kendi iştiraki olan “Megasan-Ukrayna” aracılığıyla Ukrayna’ya medikal gaz sistemleri tedarik etmektedir. Şirket çeşitli profillere sahip hastaneler ve sağlık merkezleri için merkezi medikal gaz tedarik sistemlerinin tasarımı kurulumu ve servis hizmetlerinde uzmanlaşmıştır.

“**TMT Ukraine**” firması Ukrayna piyasasına Türk markalı ipinal anestezi ve lomber ponksiyon iğneleri satmaktadır.

4.2.1 İlgili Oda/Birlik/Dernek/STKlar ve İletişim Bilgileri

Ukrayna’da, Türkiye’de olduğu gibi güçlü bir sektör çatı kuruluşu bulunmamaktadır. Bununla birlikte tıbbi cihazlar ve sağlık sektöründe faaliyet gösteren firmalar, sağlık komiteleri, iş dünyası örgütleri ve uluslararası ticaret kuruluşları bünyesinde temsil edilmektedir. Özellikle sağlık tıbbi cihazlar medikal teknolojiler ve sağlık mevzuatı alanlarında faaliyet gösteren komiteler sektörün

düzenleyici çerçevesinin geliştirilmesi, kamu otoriteleri ile sektör arasındaki diyalogun güçlendirilmesi ve iş geliştirme faaliyetlerinin desteklenmesi açısından önemli rol oynamaktadır.

Ticaret ve Sanayi Odaları ve İş Dünyası Dernekleri

- **Ukrayna Ticaret ve Sanayi Odasının Sağlık ve Eczacılık Komitesi** (Healthcare and Pharmacy Committee of the Ukrainian Chamber of Commerce and Industry <https://ucci.org.ua/en/advocacy/entrepreneurs-committee-at-the-chamber-of-ukraine/komitiet-z-pitan-okhoroni-zdorov-ia-ta-farmatsiyi>) bünyesinde medikal cihazlar için özel komiteler bulunur ve sektörde faaliyet gösteren firmalara ihracat ve ithalat süreçlerinde destek sağlar.
- **Ukrayna'daki Amerikan Ticaret Odasının Sağlık Komitesi** (Healthcare Committee of the American Chamber of Commerce Ukraine <https://chamber.ua/directions/healthcare/>) sağlık ve medikal cihaz sektöründe faaliyet gösteren uluslararası ve yerli şirketleri bir araya getirerek mevzuat uyumu ve yatırım ortamının geliştirilmesine katkı sağlar.
- **Avrupa İş Birliğinin Sağlık Bakım Komitesi** (Health Care Committee of the European Business Association <https://eba.com.ua/en/comitet/ohorony-zdorovya>) özellikle AB standartlarına uyum sürecinde aktif rol oynar sektörün regülasyonlara adaptasyonunu kolaylaştırır.

Söz konusu kuruluşlar ve komiteler; sektör temsilciliği, mevzuat takibi, teknik düzenlemeler, piyasa gözetimi, kamu alımları, Avrupa Birliği mevzuatına uyum süreci ve sektör paydaşları arasındaki koordinasyon konularında aktif faaliyet göstermektedir.

4.2.2 İthalatçı Firma Bilgisi Alınabilecek Açık Kaynaklar

Ukrayna'da yabancı firmaların kolaylıkla erişebileceği sektör bazında kapsamlı ithalatçı firma bilgileri sunan merkezi ve açık bir veri tabanı veya internet sitesi bulunmamaktadır.

Diğer taraftan Ukrayna'ya ürünlerini ihraç etmek isteyen firmalar T.C. Ticaret Bakanlığı'nın internet sitesinde yer alan "Müşavire Danışın" sistemi üzerinden T.C. Kiev Ticaret Müşavirliğine başvuruda bulunabilmektedir. Başvuru kapsamında Ukrayna pazarına sunulması planlanan ürünlere ait G.T.İ.P. (*Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonu*) kodlarının Müşavirliğe iletilmesi halinde söz konusu ürünlerin ithalatını gerçekleştiren Ukraynalı firmalara ilişkin listeler firmalarla paylaşılabilir.

4.3. Sektörün İthalatında Zorunlu Belgeler

Ukrayna'da tıbbi cihazlar ve medikal ürünlerin ithalatında temel yaklaşım ürünün niteliğine risk sınıfına kullanım amacına ve "tıbbi cihaz", "in vitro tanı cihazı", "aktif implante edilebilir cihaz", "ilaç", "biyosidal ürün" veya "kişisel koruyucu donanım" olarak sınıflandırılıp sınıflandırılmadığına göre değişmektedir. Bu nedenle ithalat öncesinde ürünün Ukrayna mevzuatındaki doğru teknik sınıflandırmasının yapılması kritik önemdedir.

Tıbbi cihaz ithalatında genel olarak aşağıdaki belgeler talep edilmektedir:

Uygunluk değerlendirme belgeleri: Ukrayna'da piyasaya arz edilecek tıbbi cihazların ilgili teknik düzenlemelere uygun olması gerekmektedir. Bu kapsamda ürünün risk sınıfına göre uygunluk

değerlendirmesi yapılmalı uygunluk beyanı hazırlanmalı ve gerekli hallerde Ukrayna’da yetkilendirilmiş uygunluk değerlendirme kuruluşlarından belge alınmalıdır. CE işareti (*Conformité Européenne / Avrupa Uyumluk İşareti*) tek başına Ukrayna pazarına giriş için yeterli olarak kabul edilmemekte, ancak teknik dosya, test raporları ve kalite yönetim sistemi belgeleri bakımından önemli destekleyici belge niteliği taşımaktadır.

Ukrayna uygunluk işareti ve uygunluk beyanı: Ürünün Ukrayna teknik düzenlemelerine uygunluğunu gösteren uygunluk beyanı ithalatçı veya yetkili temsilci tarafından muhafaza edilmeli ve denetimlerde ibraz edilebilmelidir. Uygunluk işaretinin ürün ambalaj veya kullanım kılavuzu üzerinde yer alması gerekebilir.

Yetkili temsilci bilgileri: Yabancı üreticilerin Ukrayna’da yerleşik bir yetkili temsilci ataması uygulamada önem taşımaktadır. Bu temsilci ürünün teknik belgelerinin saklanması, piyasa gözetimi makamlarıyla iletişim, uygunsuzluk halinde düzeltici faaliyetlerin yürütülmesi ve gerektiğinde ürün geri çağırma süreçlerinden sorumlu olabilmektedir.

Ticari belgeler: Gümrük işlemleri için fatura paketleme listesi, taşıma belgesi, sözleşme menşe belgesi ve gerekli hallerde sigorta belgeleri sunulmalıdır. Ürünün Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonu (G.T.İ.P.) kodu doğru belirlenmeli, çünkü gümrük vergisi, KDV, teknik belge gereklilikleri ve ithalat izinleri bu sınıflandırmaya göre değişebilmektedir.

Teknik dosya ve ürün belgeleri: Kullanım amacı, teknik özellikler, risk sınıfı üretici bilgileri, kalite belgeleri, test raporları, sterilizasyon belgeleri, klinik değerlendirme verileri, güvenlik bilgileri, etiket ve kullanım kılavuzu gibi dokümanların hazır bulundurulması gerekmektedir. Steril ürünlerde sterilizasyon yöntemi ve geçerlilik süresi özellikle önemlidir.

Etiket ve kullanım kılavuzu: Ukrayna piyasasına sunulan tıbbi cihazlarda etiketleme ve kullanım talimatlarının Ukraynaca olması beklenmektedir. Ürün adı, üretici bilgileri, yetkili temsilci lot/seri numarası, son kullanma tarihi, saklama koşulları, kullanım amacı, uyarılar ve gerekli semboller açık şekilde belirtilmelidir.

Gümrük beyannamesi ve ithalat kayıtları: İthalat işlemi sırasında Ukrayna gümrük makamlarına elektronik veya fiziki gümrük beyannamesi sunulur. Beyannameye ürünün ticari ve teknik belgeleri eklenir. Gümrük makamları ürün sınıflandırması veya uygunluk belgeleri konusunda ek belge talep edebilir.

Özel ürünler için ek belgeler: Radyasyon yayan cihazlar laboratuvar tanı kitleri steril ürünler implante edilebilir ürünler dezenfektanlar biyolojik materyal içeren ürünler veya ilaçla birlikte kullanılan cihazlar için ilave izin lisans kayıt veya teknik belge gerekebilir. Ayrıca bazı ürünler tıbbi cihaz değil ilaç veya biyosidal ürün olarak değerlendirilebileceğinden ithalat rejimi tamamen değişebilir.

Sonuç olarak, Ukraynaya tıbbi cihaz ve medikal ürün ihracatı yapmak isteyen firmaların yalnızca ticari belgeleri değil aynı zamanda uygunluk değerlendirme teknik dosya Ukraynaca etiketleme yetkili temsilci ve ürün sınıflandırması konularını da ithalat öncesinde tamamlamaları gerekmektedir. Özellikle savaş koşulları nedeniyle sağlık sektöründe talep artmış olsa da teknik düzenlemelere uyum ve belge eksikliği ithalat sürecinde gecikmelere yol açabilmektedir.

4.4. Sektörde Sevk Öncesi İnceleme Zorunluluğu ve Yetkilendirilmiş Gözetim Şirketleri

Ukrayna’da tıbbi cihazlar ve medikal ürünler sektöründe sevk öncesi inceleme zorunluluğu bulunmamaktadır.

Bununla birlikte bazı durumlarda sevk öncesi inceleme veya üçüncü taraf kontrol raporu fiilen gerekli hale gelebilmektedir. Özellikle kamu alımları uluslararası finansmanlı projeler hastane ekipmanı tedarikleri büyük ölçekli ihale sözleşmeleri insani yardım kapsamında yapılan teslimatlar veya alıcı ile satıcı arasındaki özel sözleşmelerde ürün kalitesi miktarı ambalajı seri numaraları teknik uygunluğu ve sevkiyat koşullarının bağımsız bir kuruluş tarafından kontrol edilmesi talep edilebilir.

Bu tür kontroller daha çok ticari güvence niteliğindedir ve gümrük mevzuatından kaynaklanan genel bir zorunluluk olmaktan ziyade sözleşmenin veya ihale şartı olarak ortaya çıkmaktadır. Örneğin, pahalı tıbbi görüntüleme cihazları, laboratuvar ekipmanları, yoğun bakım cihazları, steril sarf malzemeleri, büyük hacimli hastane tedarikleri ve kamu kurumlarına yapılan teslimatlarda alıcı taraf sevk öncesi kalite ve miktar kontrolü isteyebilir.

Ukrayna bakımından önemli olan esas denetim alanı sevk öncesi incelemeden ziyade uygunluk değerlendirmesi, gümrük kontrolü ve piyasa gözetimi süreçleridir. Ürün Ukrayna’ya girdikten sonra ilgili makamlar ürünün teknik düzenlemelere, etiketleme kurallarına, güvenlik gereklerine ve beyan edilen kullanım amacına uygunluğunu denetleyebilir.

Sevk öncesi inceleme talep edilmesi halinde, uluslararası gözetim, muayene, test ve belgelendirme kuruluşlarından hizmet alınabilmektedir. Uygulamada bu alanda faaliyet gösteren başlıca kuruluşlar arasında SGS (<https://www.sgs.com/uk-ua>), Bureau Veritas (<https://www.bureauveritas.com.ua/>) ve Cotecna (<https://www.cotecna.com/en>) gibi uluslararası şirketler yer almaktadır. Bununla birlikte, söz konusu kuruluşların belirli bir sevkiyat kapsamında kabul edilip edilmeyeceği, ithalatçının, ihale makamının, finansman sağlayan kuruluşun veya taraflar arasında akdedilen sözleşme hükümlerinin öngördüğü şartlara bağlı olarak değişebilmektedir.

Dolayısıyla, Ukrayna tıbbi cihaz ve medikal ürünler sektöründe ihracatçı firmalar açısından dikkat edilmesi gereken husus sevk öncesi incelemenin genel bir yasal zorunluluk olmadığı, ancak özellikle kamu ihaleleri hastane projeleri uluslararası yardım programları ve yüksek değerli ekipman satışlarında sözleşmenin bir şart olarak istenebileceğidir. Firmaların sevkiyat öncesinde ithalatçıdan ihale şartnamesinden ve varsa finansman kuruluşundan bu konuda yazılı teyit alması tavsiye edilmektedir.

4.5. Sektördeki Önemli Fuarlar ve Tarihleri

Aşağıda yer verilen fuarlar için Türkiye tarafından milli katılım organizasyonu bulunmamaktadır. Yurt dışında düzenlenen ve destek kapsamında bulunan milli katılım ile bireysel katılım fuarlarına ilişkin listelere, yurt dışı fuar destek mevzuatına ve organizatör bilgilerine aşağıdaki bağlantıdan ulaşılabilmektedir: <https://ticaret.gov.tr/ihracat/fuarlar>

Ukrayna’da 2026 yılı itibarıyla tıbbi cihazlar ve medikal malzemeler sektöründe gerçekleştirilmesi planlanan başlıca fuar ve etkinlikler aşağıda yer almaktadır.

“Health 2026”

Ukraynanın en büyük uluslararası medikal fuar

Fuar tarihi: 30 Eylül - 2 Ekim 2026

Fuar yeri: Uluslararası Fuar Merkezi Brovarsky caddesi 15 Kiev şehri Ukrayna

Konu: Medikal ekipmanlar laboratuvar teknolojileri dijital sağlık ve sağlık inovasyonları
Web-sitesi: <https://publichealth.com.ua/en>

“LABExpo 2026”

Uluslararası laboratuvar ekipmanları ve yenilikçi teknolojiler uzmanlık fuarı

Fuar tarihi: 30 Eylül - 2 Ekim 2026

Fuar yeri: Uluslararası Fuar Merkezi Brovarskyy caddesi 15 Kiev şehri Ukrayna

Konu: Laboratuvar ekipman ve malzemeleri tıbbi laboratuvarların oluşturulması donatılması ve modernizasyonu

Web-sitesi: <https://publichealth.com.ua/labexpo>

“International Dental Forum 2026”

Uluslararası diş hekimliği forumu

Forum tarihi: 30 Eylül - 2 Ekim 2026

Forum yeri: Uluslararası Fuar Merkezi Brovarskyy caddesi 15 Kiev şehri Ukrayna

Konu: Dişçilik ekipmanları ve teknolojileri

Web-sitesi: <https://dentalforum.com.ua/en>

“Health and Longevity Exhibition 2026”

Uluslararası sağlık sistemleri ve sağlıklı yaşam tarzı fuarı

Fuar tarihi: 15 - 17 Ekim 2026

Fuar yeri: Sinema Evi Saksaganskogo sok. 6 Kiev şehri Ukrayna

Konu: Tıp sağlıklı yaşam tarzı ve aktif uzun ömür alanındaki son gelişmeler

Web-sitesi: <https://expo.agroc.com.ua/>

“International Dental Exhibition “Dental-Ukraine”

Uluslararası diş hekimliği fuarı

Fuar tarihi: 21 - 23 Ekim 2026

Fuar yeri: Lviv Sanat Sarayı Kopernika sok. 17 Lviv şehri Ukrayna

Konu: Diş hekimliğinde modern tedavi yöntemlerinin ekipmanların teknolojilerin ve malzemelerin tanıtımı

Web-sitesi: <https://dental-ukraine.info/>

Ayrıca Ukrayna’da düzenlenen tüm fuarlar aşağıdaki İnternet bağlantısı üzerinden takip etmek mümkündür: <https://mvc-expo.com.ua/en/exhibitions-and-actions/>

4.6. Sektör firmalarına hitap eden ve gerçekleştirilmesi planlanan ticaret heyetleri

Raporun hazırlandığı tarih itibarıyla Ukrayna tıbbi cihazlar ve medikal malzemeleri sektörüne yönelik olarak resmi makamlarca duyurulmuş veya kesinleşmiş özel bir sektörel ticaret heyeti programı bulunmamaktadır.

4.7.Sektörde İhale Yayımlayan Kamu Kurumları ile İlgili Bilgiler

Ukrayna’da kamu kurumları tarafından gerçekleştirilen mal ve hizmet alımları “Prozorro” isimli elektronik kamu ihale sistemi üzerinden yürütülmektedir. Kamu hastaneleri sağlık kuruluşları ve diğer kamu kurumları tarafından açılan tıbbi cihaz ve medikal malzeme ihaleleri de bu sistem üzerinden yayımlanmaktadır.

Ukrayna kamu ihalelerine katılmak isteyen firmaların “Prozorro” sistemi ile entegre çalışan akredite elektronik ihale platformlarından birine kayıt olmaları gerekmektedir. İhale ilanları teknik şartnameler ve ihale sonuçları Prozorro üzerinden takip edilebilmektedir.

Prozorro Resmi Web Sitesi: <https://prozorro.gov.ua/en>

Akredite Elektronik İhale Platformları: <https://prozorro.gov.ua/majdanchiki-prozorro/>

4.8. Ukrayna'nın Ülkemiz ve Diğer Ülkelerle STA/Tercihli Ticaret Anlaşmaları Hakkında Bilgi

Türkiye – Ukrayna Serbest Ticaret Anlaşması (STA)

Türkiye ile Ukrayna arasında 3 Şubat 2022 tarihinde Kievde Serbest Ticaret Anlaşması (STA) imzalanmıştır. Anlaşmanın Türkiye'de iç onay süreçleri tamamlanmış olup Ukrayna tarafında ise iç onay (*Ukrayna Parlamentosu tarafından onaylama*) süreci devam etmektedir. Bu nedenle anlaşma henüz yürürlüğe girmemiştir.

Anlaşmanın yürürlüğe girmesiyle birlikte iki ülke arasındaki ticarete çok sayıda ürün grubunda gümrük vergilerinin kademeli olarak azaltılması veya kaldırılması öngörülmektedir. Tıbbi cihazlar ve medikal ürünler sektörü açısından anlaşmanın yürürlüğe girmesi; Türk firmalarının Ukrayna pazarına erişiminin kolaylaşması rekabet gücünün artması tedarik zincirlerinin güçlenmesi ve özellikle Ukrayna'nın sağlık altyapısının yeniden inşası sürecinde yeni ticari fırsatların oluşmasına katkı sağlayabilecektir.

Bununla birlikte anlaşmanın yürürlüğe girmesi sonrasında da tıbbi cihazlar bakımından Ukrayna'nın teknik düzenlemeleri uygunluk değerlendirmesi etiketleme piyasa gözetimi ve ilgili sektörel mevzuat hükümleri uygulanmaya devam edecektir.

Ukrayna – Avrupa Birliği (AB) Ticaret Rejimi

Ukrayna ile Avrupa Birliği arasında 27 Haziran 2014 tarihinde Ortaklık Anlaşması (*Association Agreement*) imzalanmış olup anlaşmanın ticaret boyutunu oluşturan Derin ve Kapsamlı Serbest Ticaret Alanı (*Deep and Comprehensive Free Trade Area – DCFTA*) hükümleri 1 Ocak 2016 tarihinden itibaren uygulanmaya başlanmıştır.

Söz konusu düzenleme kapsamında Ukrayna ile AB arasında mal ve hizmet ticaretinin serbestleştirilmesi gümrük tarifelerinin kademeli olarak azaltılması teknik engellerin kaldırılması mevzuat uyumunun güçlendirilmesi ve yatırım ortamının iyileştirilmesi hedeflenmektedir.

Tıbbi cihazlar ve medikal ürünler sektörü açısından DCFTA özellikle önem taşımaktadır. Ukrayna AB ile ekonomik entegrasyon süreci kapsamında teknik düzenleme sistemini önemli ölçüde Avrupa Birliği mevzuatıyla uyumlaştırmaktadır. Bu çerçevede ürün güvenliği uygunluk değerlendirmesi teknik standartlar etiketleme ve piyasa gözetimi alanlarında AB uygulamalarına yaklaşma devam etmektedir.

Bu durum bir taraftan Ukrayna pazarında faaliyet gösterecek firmalar için daha öngörülebilir bir düzenleyici ortam oluştururken diğer taraftan AB menşeli üreticilerin pazardaki rekabet gücünü artırmaktadır. Türk firmaları açısından ise Ukrayna'nın AB ile mevzuat uyum sürecinin yakından takip edilmesi ve ürünlerin uluslararası teknik gerekliliklere uygun şekilde pazara sunulması önem taşımaktadır.

Ukrayna'nın Diğer Serbest Ticaret Anlaşmaları

Ukrayna'nın ayrıca aşağıdaki ülke ve ülke gruplarıyla Serbest Ticaret Anlaşmaları bulunmaktadır:

- **Birleşik Krallık**

- **Kanada**
- **EFTA ülkeleri** (İsviçre Norveç İzlanda ve Lihtenştayn)
- **İsrail**
- **Gürcistan**
- **Moldova**
- **Makedonya**
- **Karadağ**
- **Azerbaycan**
- **Özbekistan**

Söz konusu anlaşmalar kapsamında ilgili ülke ve ülke grupları ile gerçekleştirilen ticarete ürün bazında değişmekle birlikte gümrük vergilerinin azaltılması veya kaldırılması ticaretin kolaylaştırılması ve pazara erişim koşullarının iyileştirilmesi yönünde düzenlemeler uygulanabilmektedir.

4.9. Tercihli Tarifeden Yararlanmak İçin Gereken Belgeler

Ukraynanın taraf olduğu Serbest Ticaret Anlaşmaları ve tercihli ticaret rejimleri kapsamında gümrük vergisi avantajlarından yararlanılabilmesi için ürünlerin ilgili anlaşmalarda yer alan menşe kurallarını karşılama ve tercihli menşe statüsünün uygun belgelerle tevsik edilmesi gerekmektedir.

Bu kapsamda tercihli tarifelerden yararlanılabilmesi için başlıca aşağıdaki belgeler talep edilebilmektedir:

EUR.1 Dolaşım Belgesi: Gümrük vergisinden muafiyet veya indirim sağlanabilmesi için kullanılan temel menşe belgesidir. Belgenin ihracatçı ülke gümrük idaresi tarafından onaylanması gerekmektedir.

Fatura Beyanı (Invoice Declaration): Belirli koşullar altında EUR.1 Dolaşım Belgesi yerine kullanılabilir. Sevkiyat değerinin belirli limitlerin altında olması veya ihracatçının yetkilendirilmiş/onaylanmış ihracatçı statüsüne sahip olması halinde ticari fatura üzerine ilgili menşe beyanı eklenebilmektedir.

Doğrudan Nakliyat Belgesi: Karayolunda CMR denizyolunda konşimento (Bill of Lading) havayolunda ise hava taşıma senedi (AWB) kullanılmaktadır. Ürünlerin tercihli ticaret rejimi kapsamında öngörülen doğrudan nakliyat şartlarını karşıladığının tevsiki açısından talep edilebilmektedir.

Ticari Fatura (Commercial Invoice): Ürünün menşesini satış bedelini ve gümrük vergisinin hesaplanmasına esas teşkil eden bilgileri içermektedir. Tercihli ticaret uygulamalarında gümrük idareleri tarafından destekleyici belge olarak talep edilebilmektedir.

Tercihli tarifelerden yararlanmak isteyen firmaların ihracat öncesinde ilgili ürünün menşe kurallarını karşılayıp karşılamadığını ve gerekli belgeleri teyit etmelerinde fayda bulunmaktadır. Bu kapsamda T.C. Ticaret Bakanlığının web sitesinde yer alan “Müşavire Danışın” sistemi üzerinden T.C. Kiev Ticaret Müşavirliğine başvurularak ürün bazında güncel bilgi alınabilmektedir (<https://musaviredanisin.ticaret.gov.tr/>).

4.10. Sektörde Standartlar

Ukrayna’da tıbbi cihazlar ve medikal malzemeler AB mevzuatıyla büyük ölçüde uyumlaştırılmış teknik düzenlemelere tabidir. Başlıca düzenlemeler: Tıbbi Cihazlar Teknik Regülasyonu (753 sayılı Karar - <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/753-2013-%D0%BF#Text>) İN

Vitro Tanı Tıbbi Cihazları Teknik Regülasyonu (754 sayılı Karar - <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/754-2013-%D0%BF#Text>) ve Aktif İmplant Edilebilir Tıbbi Cihazlar Teknik Regülasyonu (755 sayılı Karar - <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/755-2013-%D0%BF#Text>) kapsamında uygulanmaktadır.

Piyasaya arz edilecek ürünlerin risk sınıflandırmasına göre uygunluk değerlendirme süreçlerinden geçirilmesi uygunluk beyanının hazırlanması ve ilgili uygunluk işaretlerinin kullanılması gerekmektedir. Birçok uluslararası üretici için CE uygunluğu ve ISO 13485 kalite yönetim sistemi uygulamaları Ukrayna pazarına girişte önemli avantaj sağlamaktadır.

4.11. Sektörde Etiketleme

Ukrayna’da bir tıbbi cihazın etiketinde aşağıdaki bilgilerin yer alması gerekmektedir:

1. Üreticinin adı veya ticari markası ile adresi. Piyasaya arz edilmek üzere ithal edilen tıbbi cihazlarda üreticinin Ukrayna’da yerleşik olmaması halinde etiket dış ambalaj veya kullanım talimatında ayrıca yetkili temsilcinin adı ve adresi belirtilmelidir.
2. Tıbbi cihazın tanımlanması ve ambalaj içeriğinin belirlenmesi için gerekli bilgiler.
3. Gerekli olması halinde “Steril” ibaresi.
4. Gerekli olması halinde parti (lot) kodu (“Parti” ibaresinden sonra) veya seri numarası.
5. Gerekli olması halinde tıbbi cihazın güvenli şekilde kullanılabileceği son tarih (yıl ve ay belirtilerek).
6. Gerekli olması halinde ürünün tek kullanımlık olduğunu gösteren işaret. Üreticinin tek kullanımlık ürün işareti ilgili uyumlaştırılmış standartlara uygun olmalıdır.
7. Kişiye özel üretilen tıbbi cihazlar için “özel sipariş üzerine üretilmiştir” ibaresi.
8. Klinik araştırmalarda kullanılmak üzere üretilen tıbbi cihazlar için “yalnızca klinik araştırmalar için” ibaresi.
9. Tıbbi cihazın saklanması ve/veya kullanılması ile ilgili özel koşullara ilişkin bilgiler.
10. Varsa özel kullanım talimatları.
11. Varsa alınması gereken önlemler ve/veya uyarılar.
12. Bu maddenin 5 inci bendine tabi olmayan aktif tıbbi cihazlar için üretim yılı. Bu bilgi parti veya seri numarası içerisinde de yer alabilir.
13. Gerekli olması halinde sterilizasyon yöntemine ilişkin bilgi.
14. Tıbbi cihazın ayrılmaz bir parçası olarak insan kanı türevleri içermesi halinde buna ilişkin uygun bir işaret veya açıklama.

Tıbbi cihazın kullanım amacı kullanıcı açısından açık ve anlaşılır değilse üretici bu amacı hem etiket üzerinde hem de kullanım talimatında açıkça belirtmek zorundadır.

Ukrayna Devlet Gümrük Servisi tarafından Müşavirliğimize iletilen bilgiye göre ürünlerin etiketlenmesi ürünlerin serbest dolaşıma girişinden yani ithalat işlemlerinin tamamlanmasından önce yapılmalıdır.

Tıbbi cihazlar ve medikal malzemeler dahil olmak üzere piyasaya arz edilen ürünlerde yer alan zorunlu bilgilerin Ukraynaca olması gerekmektedir. Etiket bilgilerinin ürünün ambalajı etiketi veya kullanım talimatı üzerinde açık okunaklı ve silinmeyecek şekilde yer alması beklenmektedir.

Etiketleme gerekliliklerine uyulmaması durumunda ürünler gümrük işlemleri sırasında veya piyasa gözetimi ve denetimi faaliyetleri kapsamında sorunlarla karşılaşabilmekte ilgili mevzuat çerçevesinde idari yaptırımlar uygulanabilmektedir.

4.12. Sektörde Ambalajlama

Ukrayna’da tıbbi cihazlar ve medikal malzemelerin ambalajlanması ve etiketlenmesi başta 02.10.2013 tarihli ve 753 sayılı Tıbbi Cihazlara İlişkin Teknik Düzenleme olmak üzere ilgili teknik düzenlemeler çerçevesinde yürütülmektedir. Ukrayna piyasasına arz edilen tıbbi cihazların güvenli kullanımını sağlayacak bilgileri içeren uygun ambalaj ve etiketlerle piyasaya sunulması zorunludur.

Mevzuat uyarınca tıbbi cihazların etiketlerinde veya ambalajlarında asgari olarak ürünün adı veya tanımlayıcı bilgileri üreticinin adı ve adresi üreticinin Ukrayna’daki yetkili temsilcisinin adı ve adresi menşe ülke seri veya lot numarası son kullanma tarihi (uygulanabildiği durumlarda) paket içeriği kullanım amacı saklama koşulları güvenlik uyarıları ve uygunluk işareti yer almalıdır. Steril ürünlerde “Sterile” ibaresi ve kullanılan sterilizasyon yöntemi tek kullanımlık ürünlerde ise bu durumun açık şekilde belirtilmesi gerekmektedir.

Tıbbi cihazların kullanım talimatları ve etiketleme bilgilerinin Ukraynaca hazırlanması zorunludur. Bununla birlikte Ukraynaca bilgilere ilave olarak diğer yabancı dillere de yer verilebilmektedir. Ambalaj üzerinde yer kısıtı bulunması halinde bazı bilgiler ürünle birlikte verilen kullanım talimatlarında veya ek dokümanlarda sunulabilmektedir. Ayrıca uluslararası standartlarla uyumlu olan DSTU ISO 15223-1 standardında yer alan sembollerin kullanılması mümkün olup bu uygulama etiketlerde yer alan metin miktarının azaltılmasına yardımcı olmaktadır.

Ukrayna mevzuatına göre uygunluk değerlendirme sürecini tamamlayan tıbbi cihazlar teknik düzenlemelere uygunluğu gösteren ulusal uygunluk işareti ile işaretlenmektedir. Uygunluk değerlendirme kuruluşunun sürece dahil olduğu durumlarda uygunluk işaretinin yanında ilgili kuruluşun kimlik numarasının da yer alması gerekmektedir. Uygunluk işareti ürün üzerinde ambalajında veya kullanım talimatlarında görünür okunabilir ve silinmeyecek şekilde bulunmalıdır.

Ambalajlama yalnızca bilgilendirme amacı taşımamakta aynı zamanda ürünün taşınması depolanması ve kullanımı sırasında fiziksel hasar nem sıcaklık değişimleri ve diğer dış etkenlere karşı korunmasını sağlamaktadır. Bu nedenle ambalajın ürünün niteliğine uygun koruma sağlaması beklenmektedir.

4.13. Lojistik (nakliye süresi en fazla tercih edilen taşıma modları güzergâhlar v.b.)

Ukrayna’da devam eden savaş nedeniyle ülke hava sahası sivil uçuşlara kapalı olduğundan uluslararası yük taşımacılığında hava yolu seçeneği fiilen kullanılamamaktadır. Bu nedenle Türkiye ile Ukrayna arasındaki ticarete en yaygın kullanılan taşıma modu karayoludur.

Sevkiyatlar ağırlıklı olarak Bulgaristan-Romanya ve Moldova güzergâhları üzerinden gerçekleştirilmekte olup Ro-Ro destekli karayolu taşımacılığı da yaygın olarak kullanılmaktadır.

Türkiyeden Ukraynaya yapılan karayolu taşımalarında teslimat süresi; güzergâha sınır kapılarındaki yoğunluğa ve gümrük işlemlerine bağlı olarak genellikle 4 - 6 gün arasında değişmektedir. Bununla birlikte güvenlik tedbirleri ve sınır geçişlerinde yaşanabilecek yoğunluklar nedeniyle sevkiyat sürelerinde zaman zaman uzamalar meydana gelebilmektedir.

Savaş koşullarına rağmen Ukraynanın lojistik altyapısı faaliyetlerini sürdürmekte olup tıbbi cihazlar ve medikal malzemelerin ülkeye sevkiyatı düzenli olarak gerçekleştirilebilmektedir.

4.14. Dağıtım Kanalları

Ukrayna tıbbi cihaz ve medikal malzemeler pazarında dağıtım genellikle yerel distribütörler aracılığıyla gerçekleştirilmektedir. Özellikle kamu hastaneleri özel hastaneler klinikler laboratuvarlar ve rehabilitasyon merkezleri sektördeki başlıca alıcı gruplarını oluşturmaktadır.

Kamu alımlarında Prozorro elektronik ihale sistemi önemli rol oynamaktadır. Birçok yabancı üretici Ukrayna pazarına doğrudan giriş yapmak yerine yerel distribütörler veya temsilciler aracılığıyla faaliyet göstermeyi tercih etmektedir. Bu yöntem mevzuata uyum satış sonrası hizmetler ve kamu ihalelerine erişim açısından avantaj sağlamaktadır.

4.15. E-Ticaret (Sınır Ötesi E-Ticaret/E-İhracat)

Açık kaynaklarda yer alan bilgilere göre Ukrayna Doğu Avrupanın en dinamik e-ticaret pazarlarından biri olarak değerlendirilmektedir. Ukrayna’da e-ticaret sektörü son yıllarda hızlı bir gelişim göstermiş; COVID-19 pandemisi ve sonrasında yaşanan savaş koşullarına rağmen büyümesini sürdürmüştür. Özellikle fiziksel mağazalara erişimin zorlaştığı dönemlerde tüketicilerin çevrimiçi alışverişe yönelmesi e-ticaretin perakende ticaret içerisindeki payının artmasına katkı sağlamıştır. Günümüzde e-ticaret Ukrayna’da hem bireysel tüketiciler hem de işletmeler açısından önemli bir satış ve tedarik kanalı haline gelmiştir.

Tıbbi cihazlar ve medikal malzemeler sektörü açısından bakıldığında ileri teknoloji görüntüleme cihazları MRI CT sistemleri ventilatörler hasta monitörleri ve yoğun bakım ekipmanları gibi yüksek değerli ürünlerin satışları ağırlıklı olarak kamu ihaleleri distribütörler ve doğrudan kurumsal satış kanalları üzerinden gerçekleştirilmektedir. Buna karşılık ev tipi sağlık cihazları tansiyon ölçerler glukometreler ortopedik destek ürünleri rehabilitasyon ekipmanları medikal sarf malzemeleri ve çeşitli sağlık aksesuarlarının çevrimiçi satışları giderek yaygınlaşmaktadır.

Ukrayna’da e-ticaret faaliyetleri başta “**Elektronik Ticaret Hakkında Ukrayna Kanunu**” (*Law of Ukraine on E-Commerce No. 675-VIII* - <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/en/675-19#Text>) olmak üzere tüketicinin korunması kişisel verilerin korunması elektronik ödeme sistemleri ve uzaktan satışlara ilişkin mevzuat çerçevesinde yürütülmektedir. Çevrimiçi satışa konu ürünler de genel ithalat ürün güvenliği ve teknik düzenleme hükümlerine tabidir. Tıbbi cihazların Ukrayna pazarında satışa sunulabilmesi için ilgili teknik regülasyonlara uygunluk gerekli durumlarda uygunluk beyanı ve ürün bilgilerinin Ukraynaca hazırlanması gerekmektedir.

Ukrayna mevzuatı uyarınca yurt dışından gerçekleştirilen bireysel posta ve hızlı kargo gönderilerinde **aynı alıcı adına gönderilen ve toplam değeri 150 Avroyu aşmayan gönderiler gümrük vergisi ve KDVden muaftır**. Bu uygulama özellikle düşük değerli sağlık ve medikal ürünlerin sınır ötesi e-ticaret yoluyla temin edilmesini kolaylaştırmaktadır.

Ancak tıbbi cihaz sektöründe sınır ötesi e-ticaret olanakları daha çok düşük riskli ve bireysel kullanıma yönelik sağlık ürünleri ile sınırlıdır. Tansiyon ölçerler termometreler glukometreler ortopedik destek ürünleri rehabilitasyon ekipmanları ve bazı medikal sarf malzemeleri doğrudan yurt dışından sipariş edilebilmektedir. Buna karşılık MRI cihazları, BT sistemleri, ultrason cihazları, ventilatörler, hasta monitörleri, laboratuvar analiz cihazları, hastane ekipmanları ve yüksek risk sınıfındaki implantlar gibi profesyonel tıbbi cihazların ithalatı ilgili teknik düzenlemelere tabi olup, uygulamada yetkili ithalatçılar distribütörler veya kamu alım mekanizmaları aracılığıyla gerçekleştirilmektedir.

4.15.1. Ülkedeki Pazaryerleri

Ukrayna’da faaliyet gösteren başlıca e-ticaret platformları aşağıda yer almaktadır:

Rozetka <https://rozetka.com.ua> (Ukraynanın en büyük çevrimiçi perakende satış platformu olup elektronik ürünlerden gıda ürünlerine kadar geniş bir ürün yelpazesi sunmaktadır);

Prom.ua <https://prom.ua> (Hem B2B hem de B2C faaliyet gösteren özellikle küçük ve orta ölçekli işletmeler tarafından yaygın olarak kullanılan önemli bir pazaryeridir);

Epicentr <https://epicentrk.ua> (Ukraynanın önde gelen yapı market ve hipermarket zincirinin çevrimiçi satış platformu olup ev eşyaları yapı malzemeleri bahçe ürünleri mobilya ve elektronik ürünler dahil geniş bir ürün yelpazesi sunmaktadır);

Kasta <https://kasta.ua> (Giyim ayakkabı aksesuar kozmetik ve ev yaşam ürünlerine odaklanan Ukraynanın önde gelen moda ve yaşam tarzı e-ticaret platformlarından biridir);

Allo <https://allo.ua> (Özellikle cep telefonu bilgisayar elektronik cihazlar ve akıllı ev ürünleri alanında faaliyet gösteren güçlü fiziksel mağaza ağına da sahip önemli bir perakende platformudur);

OLX <https://olx.ua> (İkinci el ve yeni ürünlerin alım satımında yaygın olarak kullanılan ilan platformu niteliğindedir);

Bigl.ua <https://bigl.ua/ua/> (giyim elektronik ev ve bahçe ürünleri ile çocuk ürünleri dahil olmak üzere geniş ürün çeşitliliğine sahip bir pazaryeri olarak faaliyet göstermektedir).

Söz konusu platformlar arasında Rozetka ve Prom.ua en yaygın kullanılan pazaryerleri olup çok sayıda yerli ve yabancı satıcıya erişim imkânı sunmaktadır.

4.15.2. Özel Günler Bayramlar v.b.

Ukrayna’da aşağıdaki günler resmi tatil olarak kabul edilmektedir:

- 1 Ocak – Yeni Yıl
- 8 Mart – Dünya Kadınlar Günü
- Ortodoks Paskalyası (*tarihi her yıl değişmektedir*)
- 1 Mayıs – Emek ve Dayanışma Günü
- 8 Mayıs – Nazizm Üzerinde Zafer ve Anma Günü
- Kutsal Üçleme Günü (Troitsya) (*tarihi her yıl değişmektedir*)
- 28 Haziran – Ukrayna Anayasa Günü
- 15 Temmuz – Ukrayna Devletlilik Günü
- 24 Ağustos – Ukrayna Bağımsızlık Günü
- 1 Ekim – Ukrayna Savunucuları Günü
- 25 Aralık – Noel Bayramı (Christmas)

Ancak Ukrayna’da yürürlükte bulunan sıkıyönetim nedeniyle resmi tatillerde iş günü olmayan gün uygulaması geçici olarak askıya alınmıştır. Bu nedenle söz konusu günler genel olarak çalışma günü olarak kabul edilmekle birlikte kamu kurumları ve özel sektörde iş süreçlerinde kısmi yavaşlamalar yaşanabilmektedir.

Ukrayna'ya yönelik iş seyahati toplantı veya resmi temas planlayan firmalarımızın güncel çalışma düzeni ve olası tatil uygulamaları hakkında Müşavirliğimiz ile telefon veya e-posta yoluyla iletişime geçerek bilgi almaları tavsiye edilmektedir.

4.15.3. En Çok Kullanılan Sosyal Medya Platformları

Ukrayna'da sosyal medya ve mesajlaşma uygulamaları hem bireysel iletişim hem de haber takibi açısından yaygın olarak kullanılmaktadır. Özellikle savaş döneminde anlık bilgi paylaşımının önem kazanmasıyla birlikte Telegramın kullanımında önemli artış yaşanmıştır. Bununla birlikte Facebook Instagram YouTube ve TikTok da geniş kullanıcı kitlelerine sahiptir.

Ukrayna'da en yaygın kullanılan sosyal medya ve dijital iletişim platformları aşağıdaki gibidir:

- Telegram
- Facebook
- Instagram
- YouTube
- TikTok
- Viber
- LinkedIn
- X (eski Twitter)

Özellikle B2B faaliyetler profesyonel ağ oluşturma ve kurumsal iletişim açısından Facebook ve LinkedIn önem taşıırken tüketiciye yönelik ürün ve hizmetlerin tanıtımında Instagram YouTube ve TikTok öne çıkmaktadır. Telegram ise hem haber takibi hem de kurumsal duyurular açısından Ukrayna'da en etkili dijital iletişim kanallarından biri olarak değerlendirilmektedir.

4.15.4. E-Ticaretteki Gümrük Vergileri ve Muafiyetleri

Ukrayna'da e-ticaret yoluyla yurtdışından satın alınan ürünlere ilişkin gümrük uygulamaları genel ithalat mevzuatına tabidir. Hızlı kargo veya posta yoluyla gerçek kişiler adına gönderilen ve toplam değeri 150 Avroyu aşmayan gönderiler gümrük vergisinden muaftır. Bu tutarın üzerindeki gönderiler için ise yürürlükteki gümrük vergileri ve Katma Değer Vergisi (KDV) uygulanmaktadır.

Ticari amaç taşıyan gönderiler ile tüzel kişiler adına gerçekleştirilen ithalat işlemlerinde ise ürünün niteliğine göre gümrük vergisi KDV ve varsa diğer mali yükümlülükler tahsil edilmektedir. Tıbbi cihazlar ve medikal ürünlerde ayrıca teknik düzenlemelere uygunluk ve ilgili izin süreçlerinin yerine getirilmesi gerekmektedir.

4.15.5. E-Ticarete Yönelik Düzenlemeler

Ukrayna'da e-ticaret faaliyetleri temel olarak 2015 tarihli "Elektronik Ticaret Kanunu" ile düzenlenmektedir (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/675-19#Text>). Söz konusu Kanun elektronik sözleşmelerin kurulması elektronik işlemlerin hukuki geçerliliği tarafların hak ve yükümlülükleri ile tüketicilerin korunmasına ilişkin temel hükümleri içermektedir.

E-ticaret faaliyetinde bulunan firmaların ayrıca tüketicinin korunması kişisel verilerin korunması reklam faaliyetleri vergi mevzuatı ve elektronik ödeme sistemlerine ilişkin düzenlemelere uyması gerekmektedir. Son yıllarda Ukraynanın Avrupa Birliği mevzuatıyla uyum süreci kapsamında dijital ticaret alanındaki düzenlemelerde de güncellemeler yapılmaktadır.

4.15.6. E-Ticarete Yönelik Lojistik Hizmetleri (Hızlı kargo ve sipariş karşılama hizmetleri (fulfillment) sunan firmalar v.b.)

Ukrayna’da e-ticaret lojistiği alanında başta Nova Pošta (<https://novaposhta.ua/en/>) Ukrpošta (<https://www.ukrposhta.ua/ua>) ve Meest (<https://ua.meest.com/>) olmak üzere gelişmiş dağıtım ağlarına sahip firmalar faaliyet göstermektedir.

Nova Pošta’nın Ukrayna genelindeki ağı 13.000’in üzerinde şube ve 36.755 adet teslimat dolabından (parcel locker) oluşmaktadır. Şirket ayrıca depolama sipariş hazırlama paketleme iade yönetimi ve dağıtım gibi “fulfillment” hizmetleri de sunmaktadır.

Meest (*eski adıyla Meest Express*) Ukrayna genelinde 4.000’in üzerinde şube ve yaklaşık 1.500 teslimat dolabı ile faaliyet göstermektedir. Şirket yurt içi ve uluslararası kargo hizmetlerinin yanı sıra e-ticaret firmalarına yönelik lojistik çözümler de sunmaktadır.

Ukrpošta ise ülkenin ulusal posta operatörü olup yaklaşık 10.500 sabit hizmet noktasıyla Ukrayna’daki yerleşim yerlerinin neredeyse tamamına ulaşmaktadır. Buna ek olarak küçük ve uzak yerleşim birimlerine hizmet veren yaklaşık 1.800 mobil posta şubesi bulunmaktadır.

Savaş koşullarına rağmen Ukrayna’nın posta ve kargo altyapısı büyük ölçüde faaliyetlerini sürdürmekte olup ülke genelinde e-ticaret siparişlerinin dağıtımını devam ettirmektedir. Özellikle Nova Pošta ve Meest özel sektör e-ticaret lojistiğinde Ukrpošta ise ülke genelindeki yaygın erişimi sayesinde son kilometre teslimatlarında önemli rol oynamaktadır.

4.16. Tanıtım ve Pazarlama

Ukrayna’nın başlıca tanıtım ve pazarlama kanalları aşağıda yer almaktadır:

Sektörel fuarlar ve konferanslar: Sağlık teknolojileri rehabilitasyon laboratuvar ekipmanları ve hastane altyapısı odaklı ulusal ve uluslararası etkinlikler önemli tanıtım platformlarıdır.

Distribütör ve yerel temsilci ağı: Ukrayna pazarına girişte yerel distribütörler ve teknik servis altyapısı belirleyici rol oynamaktadır.

Dijital pazarlama ve çevrimiçi görünürlük: Kurumsal web siteleri dijital kataloglar webinarlar çevrimiçi ürün tanıtımları ve profesyonel ağlar daha yaygın kullanılmaktadır.

Kamu alımları ve proje bazlı pazarlama: Hastane modernizasyonu ve yeniden yapılanma projeleri kapsamında ihale odaklı pazarlama önem taşımaktadır.

Klinik ve teknik eğitim faaliyetleri: Özellikle ileri teknoloji medikal cihazlarda sağlık personeline yönelik eğitimler satın alma kararlarını destekleyen önemli araçlardan biri hâline gelmiştir.

Uluslararası finansmanlı sağlık projeleri: Uluslararası kuruluşlar ve kalkınma programları kapsamında yürütülen sağlık projeleri yeni tedarikçiler açısından görünürlük sağlamaktadır.

Türk firmaları açısından yalnızca ürün tanıtımı değil yerel servis ağı satış sonrası hizmet eğitim desteği ve uzun dönemli iş ortaklıkları pazarlama başarısını belirleyen unsurlar arasında öne çıkmaktadır.

4.17. Sektörde Tüketici /Alıcı Tercihleri ve Son Trendler

Ukrayna tıbbi cihazlar ve medikal ürünler pazarında satın alma kararları büyük ölçüde sağlık kurumları kamu otoriteleri özel hastane zincirleri ve profesyonel kullanıcılar tarafından verilmektedir. Son yıllarda savaş koşulları bütçe kısıtları ve sağlık sisteminin yeniden yapılanması nedeniyle satın alma davranışlarında belirgin değişiklikler gözlenmektedir. Ukrayna'da sağlık sisteminin operasyonel sürekliliğini koruma ve yeniden inşa süreci sağlık yatırımlarını yönlendiren temel faktörler arasında yer almaktadır.

Sektörde öne çıkan başlıca alıcı tercihleri ve eğilimler aşağıdaki gibidir:

1. Fiyat-kalite dengesine dayalı satın alma yaklaşımı

Savaş döneminin mali baskıları nedeniyle yalnızca düşük maliyet değil; ürün ömrü bakım maliyeti enerji verimliliği ve toplam sahip olma maliyeti dikkate alınmaktadır.

2. Satış sonrası hizmet ve teknik destek beklentisinin artması

Kamu ve özel sağlık kuruluşları ürün tedarikinde yerel servis kapasitesi yedek parça temini ve bakım sürekliliğine daha fazla önem vermektedir.

3. Dijital sağlık ve bağlantılı cihazlara yönelim

Uzaktan izleme dijital teşhis sistemleri veri entegrasyonu görüntüleme teknolojileri ve hastane bilgi sistemleriyle uyumlu çözümlere talep artmaktadır.

4. Rehabilitasyon ve fizik tedavi ekipmanlarına artan ilgi

Savaşın sağlık sistemi üzerindeki etkileri nedeniyle rehabilitasyon teknolojileri ortopedik çözümler yardımcı cihazlar ve mobil sağlık ekipmanları ön plana çıkmaktadır.

5. Enerji verimliliği ve operasyonel dayanıklılık

Enerji arzına ilişkin riskler nedeniyle düşük enerji tüketimli mobil ve kesintili çalışma koşullarına uyum sağlayabilen sistemlere talep yükselmektedir.

6. Uluslararası standartlara uyum beklentisi

Alicılar CE Belgesi (*Conformité Européenne / Avrupa Uygunluk İşareti*) teknik dokümantasyon kalite yönetimi ürün güvenliği ve uluslararası referanslara sahip ürünleri tercih etmektedir.

Türk firmaları açısından özellikle orta - üst segment kalite rekabetçi fiyat hızlı teslimat ve güçlü teknik destek modeli Ukrayna pazarında önemli rekabet avantajı oluşturabilecek unsurlar olarak değerlendirilmektedir.

4.18. Sektörde Vergiler (gümrük vergisi katma değer vergisi özel tüketim vergisi ilave gümrük vergisi anti damping vergisi v.b.)

Ukrayna'da tıbbi cihazlar ve medikal malzemelerin ithalatında uygulanacak vergiler ürünün Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonu (G.T.İ.P.) koduna teknik sınıflandırmasına ve menşe ülkesine göre değişiklik gösterebilmektedir. Bu nedenle her ürün için güncel Ukrayna Gümrük Tarifesinin ayrıca incelenmesi gerekmektedir.

Gümrük Vergisi: Tıbbi cihazlar ve medikal malzemelerde uygulanacak gümrük vergisi oranları ürün bazında farklılık göstermekte olup birçok ürün grubunda düşük oranlı veya sıfır gümrük vergisi uygulanabilmektedir. İthalat işlemlerinde esas alınacak oranlar ilgili G.T.İ.P. koduna göre belirlenmektedir. Bu nedenle ihracat planlaması aşamasında ürünlerin doğru G.T.İ.P.

sınıflandırmasının yapılması önem arz etmektedir. T.C. Ticaret Bakanlığının web sitesinde yer alan “Müşavire Danışın” sistemi üzerinden T.C. Kiev Ticaret Müşavirliğine başvurularak ihraç edilmesi planlanan ürünlere ait G.T.İ.P. kodlarının iletilmesi halinde söz konusu ürünlere uygulanabilecek gümrük vergileri ve ithalat koşulları hakkında bilgi alınabilmektedir.

Katma Değer Vergisi (KDV): Ukrayna’da genel KDV oranı %20’dir. Bununla birlikte Ukrayna mevzuatına uygunluğu belgelenmiş ve ilgili teknik düzenlemelerin gereklerini karşılayan tıbbi cihazlar ile bazı medikal ürünlerin ithalatı ve yurt içi teslimlerinde %7 oranında indirimli KDV uygulanmaktadır. Teknik düzenlemelere uygunluğun belgelenmemesi halinde ise genel KDV oranı olan %20 uygulanabilmektedir.

Özel Tüketim Vergisi (ÖTV): Tıbbi cihazlar ve medikal malzemeler için genel olarak özel tüketim vergisi uygulanmamaktadır. Ukrayna’da ÖTV daha çok alkol tütün ürünleri yakıt ve bazı özel tüketim mallarına yönelik olarak uygulanmaktadır.

İlave Gümrük Vergileri Anti-Damping Vergileri ve Ticaret Korunma Önlemleri: Raporun hazırlandığı tarih itibarıyla tıbbi cihazlar ve medikal malzemeler sektörüne yönelik yürürlükte bulunan genel bir ilave gümrük vergisi anti-damping vergisi veya ticaret korunma önlemi uygulaması tespit edilmemiştir. Bununla birlikte Ukrayna DTÖ kuralları çerçevesinde belirli ürün gruplarına yönelik ilave gümrük vergileri anti-damping önlemleri korunma tedbirleri veya telafi edici vergiler uygulayabilmektedir. Bu nedenle ihracat öncesinde ürün bazında güncel ticaret politikası önlemlerinin ve ithalat rejiminin kontrol edilmesinde fayda bulunmaktadır.

Bunun dışında, Ukrayna’ya ihraç edilmesi planlanan ürünlere ilişkin güncel gümrük vergileri, katma değer vergisi oranları, varsa ilave gümrük vergileri, anti-damping önlemleri ve diğer ticaret politikası tedbirleri hakkında bilgi, T.C. Ticaret Bakanlığının web sitesinde yer alan “Müşavire Danışın” sistemi üzerinden T.C. Kiev Ticaret Müşavirliği’ne başvurularak temin edilebilmektedir: <https://musaviredanisin.ticaret.gov.tr/>

4.19. Sektöre Yönelik ve Genel Tarife Dışı Engeller

Ukrayna’da tıbbi cihazlar ve medikal malzemeler sektöründe ithalatı doğrudan kısıtlayan önemli bir tarife dışı engel bulunmamakla birlikte, firmaların pazara giriş sürecinde uyması gereken çeşitli teknik ve idari gereklilikler mevcuttur. Söz konusu gereklilikler aşağıda özetlenmektedir:

Uygunluk değerlendirme ve teknik düzenleme süreçleri: Tıbbi cihazların Ukrayna teknik düzenlemelerine uygunluğunun belgelenmesi ve gerekli uygunluk değerlendirme süreçlerinin tamamlanması gerekmektedir. Ürünün risk sınıfına bağlı olarak ilave teknik inceleme ve belgelendirme süreçleri söz konusu olabilmektedir.

Yetkili temsilci zorunluluğu: Ukrayna’da yerleşik olmayan tıbbi cihaz üreticilerinin Ukrayna’da mukim bir yetkili temsilci (*Authorized Representative*) ataması gerekmektedir. Yetkili temsilci; teknik dosyaların muhafazası piyasa gözetimi makamlarıyla iletişim ve mevzuata uyum süreçlerinden sorumludur.

Etiketleme ve dil gereklilikleri: Ürün etiketleri kullanım kılavuzları ve kullanıcı bilgilendirme dokümanlarının Ukraynaca hazırlanması gerekmektedir. Etiketlerde üretici ve yetkili temsilci bilgileri seri/lot numarası kullanım amacı ve diğer zorunlu bilgiler yer almalıdır.

Teknik dokümantasyon yükümlülükleri: Teknik dosya uygunluk beyanı kalite belgeleri ve ilgili teknik evrakların Ukrayna mevzuatına uygun şekilde hazırlanması ve gerektiğinde yetkili makamların incelemesine sunulması gerekmektedir.

Piyasa gözetimi ve denetim uygulamaları: Ukrayna’da piyasaya arz edilen tıbbi cihazlar ilgili kamu kurumları tarafından piyasa gözetimi ve denetimi kapsamında kontrol edilebilmektedir. Uygunsuzluk tespit edilmesi halinde düzeltici faaliyet satışın durdurulması veya ürün geri çağırma gibi tedbirler uygulanabilmektedir.

Savaş kaynaklı operasyonel zorluklar: Devam eden savaş koşulları nedeniyle lojistik süreçler teslimat süreleri sigorta maliyetleri enerji arzı ve tedarik zinciri yönetimi konularında dönemsel zorluklar yaşanabilmektedir.

Sonuç olarak Ukrayna tıbbi cihazlar sektöründe temel tarife dışı engeller gümrük vergilerinden ziyade teknik düzenlemelere uyum yetkili temsilci zorunluluğu Ukraynaca etiketleme uygunluk değerlendirme süreçleri ve piyasa gözetimi uygulamalarından kaynaklanmaktadır. Bu nedenle pazara giriş planlayan firmaların mevzuata uyum süreçlerini sevkiyat öncesinde tamamlamaları önem arz etmektedir.

5. Sektörde İhracatçılarımızı Bekleyen Fırsatlar

Ukrayna tıbbi cihazlar ve medikal malzemeleri sektörü mevcut savaş koşullarına rağmen orta ve uzun vadede Türk ihracatçıları açısından önemli fırsatlar sunmaktadır. Sağlık sisteminin sürekliliği ile yeniden yapılanma yatırımları sektörde yeni tedarik ve yatırım alanları oluşturmaktadır. Ukrayna sağlık sisteminin yeniden inşa ihtiyacının önümüzdeki on yıl için milyarlarca dolarlık seviyede olduğu belirtilmektedir.

Türk ihracatçıları bekleyen başlıca fırsatlar aşağıda özetlenmektedir:

Sağlık altyapısının yeniden inşası ve modernizasyonu

Hasar gören sağlık tesislerinin yenilenmesi; görüntüleme sistemleri ameliyathane ekipmanları yoğun bakım cihazları laboratuvar çözümleri ve hastane donanımları için yeni talep oluşturur<https://musaviredanisin.ticaret.gov.tr/>maktadır.

Tıbbi ekipman ve sarf malzemelerine artan talep

Kamu sağlık sistemi özel hastaneler ve uluslararası destekli projeler nedeniyle medikal ekipman tedarik ihtiyacının sürmesi beklenmektedir.

Türkiye - Ukrayna Serbest Ticaret Anlaşmasının potansiyel etkisi

Türkiyede iç onay süreçleri tamamlanan Ukrayna’da ise onay süreci devam eden STAnın yürürlüğe girmesi halinde belirli ürün gruplarında ticaret koşullarının iyileşmesi ve Türk firmalarının rekabet gücünün artması beklenmektedir.

Coğrafi yakınlık ve lojistik avantaj

Türkiyenin Ukraynaya yakınlığı; teslim süreleri teknik servis organizasyonu ve tedarik sürekliliği açısından önemli avantaj sağlamaktadır.

AB teknik uyum süreci ile uyumlu üretim avantajı

Türk üreticilerin önemli bölümünün Avrupa standartlarına uyumlu üretim yapması Ukrayna pazarına girişte rekabet avantajı oluşturabilmektedir.

Rehabilitasyon dijital sağlık ve ileri medikal teknolojilerde büyüme alanları

Rehabilitasyon sistemleri ortopedik çözümler tele-sağlık uygulamaları mobil sağlık sistemleri ve enerji verimli cihazlar önümüzdeki dönemde öne çıkabilecek alt segmentlerdir.

Uluslararası finansmanlı sağlık projelerine erişim imkânı

Uluslararası kuruluşlar tarafından desteklenen sağlık projeleri kapsamında Türk firmalarının proje tedarikçisi veya teknoloji ortağı olarak konumlanma potansiyeli bulunmaktadır.

Genel olarak değerlendirildiğinde Ukrayna sağlık sektörünün yeniden yapılanma süreci yüksek kalite – rekabetçi fiyat dengesi sunabilen satış sonrası destek verebilen ve yerel iş ortaklığı geliştirebilen Türk tıbbi cihaz üreticileri açısından orta ve uzun vadede önemli ihracat fırsatları yaratmaktadır.

6. Sektörde İhracatçılarımızı Bekleyen Tehditler

Ukrayna pazarında en önemli risklerden biri devam eden savaş koşullarıdır. Güvenlik durumu lojistik güzergâhlar enerji altyapısındaki sorunlar ve kamu bütçesindeki dalgalanmalar tedarik süreçlerini zorlaştırabilmektedir. Döviz kuru oynaklığı ödeme vadeleri ve finansman maliyetleri de ihracatçı firmalar açısından dikkatle yönetilmesi gereken riskler arasındadır.

Pazarda AB ülkeleri ABD ve Çin menşeli ürünlerin güçlü varlığı yoğun rekabet yaratmaktadır. AB menşeli ürünler kalite ve mevzuat uyumu bakımından güçlü algılanırken Çin menşeli ürünler düşük fiyat avantajı ile rekabet etmektedir. Bu nedenle Türk firmalarının yalnızca fiyat üzerinden değil kalite teknik servis garanti yedek parça temini ve hızlı teslimat gibi unsurlarla rekabet etmesi gerekmektedir.

Tıbbi cihazlarda kayıt uygunluk değerlendirmesi etiketleme teknik dosya ve yetkili temsilci süreçleri pazara girişte zaman ve maliyet yaratabilmektedir. Ukraynanın AB mevzuatına uyum süreci devam ettiğinden firmaların mevzuat değişikliklerini yakından takip etmesi önemlidir. Ayrıca kamu ihalelerinde yerel distribütör ağı Ukraynaca belge hazırlama kapasitesi ve satış sonrası servis altyapısı bulunmayan firmalar dezavantaj yaşayabilir.

7. Ukrayna Tıbbi ve Medikal Malzemeleri Sektöründe İhracatın Artırılması için Firmalara Öneriler

Türk firmalarının Ukrayna pazarına girişte öncelikle güvenilir yerel distribütör veya yetkili temsilci ile çalışması tavsiye edilmektedir. Kamu ihalelerine katılım ürün kayıt süreçleri belge hazırlığı teknik servis ve satış sonrası destek açısından yerel ortaklar önemli avantaj sağlamaktadır.

Firmaların özellikle protezler ortopedik ürünler rehabilitasyon ekipmanları hasta monitörleri yoğun bakım cihazları solunum cihazları kateterler kanüller tek kullanımlık sarf malzemeleri hastane yatakları ve medikal mobilyalar gibi talebi artan ürün gruplarına odaklanması faydalı olacaktır.

Ukrayna pazarında başarılı olabilmek için ürünlere ilişkin tüm belge ve sertifikaların eksiksiz hazırlanması önem taşımaktadır. Bu kapsamda ürünlerin Avrupa Birliğinin ilgili sağlık güvenlik çevre ve tüketiciyi koruma mevzuatına uygun olduğunu gösteren CE uygunluğunun sağlanması teknik dosyaların hazırlanması Ukraynaca kullanım kılavuzu ve etiketleme gerekliliklerinin yerine getirilmesi gerekmektedir.

“Prozorro” kamu ihale sistemini düzenli olarak takip etmeleri ihale şartnamelerini dikkatle incelemeleri ve mümkün olduğunca yerel distribütörleri aracılığıyla kamu alımlarına katılmaları tavsiye edilmektedir.

Ayrıca Kiev Lviv Dnipro Odesa Harkiv Vinnitsya ve Ternopil gibi sağlık yatırımlarının yoğunlaştığı şehirlerde hedefli pazarlama yapılması önemlidir. Sektörel fuarlara katılım hastane

gruplarıyla doğrudan temas teknik eğitim programları demo ürün sunumları ve Ukraynaca katalog hazırlanması Türk firmalarının görünürlüğünü artıracaktır.

8. Belirtilmesinde Fayda Görülen Diğer Hususlar

Ukrayna’da satın alma kararlarında ürün fiyatının yanı sıra teslimat süresi teknik servis kapasitesi garanti koşulları ve yedek parça temini belirleyici hale gelmiştir. Savaş koşullarında hastaneler ve sağlık kurumları yalnızca ürünü temin eden değil aynı zamanda hızlı destek verebilen tedarikçileri tercih etmektedir.

Bu nedenle Türk firmalarının Ukrayna’da depo servis noktası veya yerel distribütör üzerinden teknik destek mekanizması kurması pazarda kalıcı başarı açısından önemlidir. Ayrıca ürün belgelerinin Ukraynaca hazırlanması yerel mevzuata uyumun sağlanması ve kamu ihalelerinde kullanılacak dokümanların profesyonel biçimde düzenlenmesi gerekmektedir.

Ukrayna’da uluslararası donör kuruluşlar yardım programları ve yeniden yapılanma projeleri sağlık altyapısına yönelik alımlarda önemli rol oynamaktadır. Türk firmalarının yalnızca klasik ithalatçı-distribütör kanallarını değil aynı zamanda uluslararası finansmanlı projeleri belediye sağlık yatırımlarını ve rehabilitasyon merkezlerine yönelik programları da takip etmesi önerilmektedir.

9. Genel Değerlendirme

Ukrayna tıbbi cihazlar ve medikal malzemeler sektörü, savaşın ortaya çıkardığı olağanüstü sağlık ihtiyaçları, yeniden yapılanma süreci, rehabilitasyon hizmetlerine yönelik artan talep ve kamu sağlık altyapısının modernizasyonu nedeniyle Türk ihracatçıları açısından önemli fırsatlar ve potansiyel barındırmaktadır.

Pazar, ileri teknoloji tıbbi cihazlarda büyük ölçüde ithalata bağımlı olup, Türk firmaları için özellikle orta ve üst kalite segmentlerinde rekabetçi fırsatlar sunmaktadır. Türkiye’nin coğrafi yakınlığı, lojistik avantajları, rekabetçi fiyat-kalite dengesi ve gelişmiş medikal üretim kapasitesi, Ukrayna pazarında güçlü bir konum elde edilmesine katkı sağlayabilecek önemli avantajlar arasında yer almaktadır.

Bununla birlikte, savaş koşullarından kaynaklanan lojistik riskler, mevzuata uyum yükümlülükleri, yoğun uluslararası rekabet ve kamu alımlarına erişim süreçleri dikkatle yönetilmelidir. Pazarda başarılı olmak isteyen firmaların uzun vadeli bir yaklaşım benimsemeleri, yerel ortaklarla iş birliği yapmaları, satış sonrası servis altyapılarını güçlendirmeleri ve Ukrayna sağlık sektörünün öncelikli ihtiyaçlarına uygun ürün gruplarına odaklanmaları önem arz etmektedir.

Sonuç olarak, Ukrayna sağlık sektöründe devam eden yeniden yapılanma ve modernizasyon sürecinin önümüzdeki dönemde de medikal cihaz ve ekipman talebini desteklemeye devam edeceği değerlendirilmektedir. Bu çerçevede, gerekli teknik ve mevzuat şartlarını karşılayan Türk firmalarının Ukrayna pazarındaki fırsatları yakından takip etmelerinde ve uzun vadeli iş birliklerine yönelmelerinde fayda görülmektedir.

Ayrıca, Ukrayna pazarına açılmayı planlayan firmalar, danışmanlık hizmeti almak istemeleri halinde, T.C. Ticaret Bakanlığı’nın web sitesinde yer alan “Müşavire Danışın” sistemi üzerinden T.C. Kiev Ticaret Müşavirliği’ne başvurularak tıbbi cihazlar ve medikal malzemeler sektöründe faaliyet gösteren danışmanlık firmalarının listesini alabilmektedir.

10. Yararlı Adresler

- Ukrayna Sağlık Koruma Bakanlığı (MOZ) – <https://moz.gov.ua>
- Ukrayna Ekonomi, Çevre ve Tarım Bakanlığı – <https://me.gov.ua>
- Ukrayna Devlet İstatistik Servisi – <https://www.ukrstat.gov.ua>
- Ukrayna Devlet Gümrük Servisi – <https://customs.gov.ua>
- Ukrayna Parlamentosu (Verkhovna Rada) Mevzuat Veritabanı – <https://zakon.rada.gov.ua>
- Ukrayna Devlet Gıda Güvenliği ve Tüketiciyi Koruma Servisi – <https://dpss.gov.ua/>
- “Prozorro” Elektronik Kamu İhale Sistemi – <https://prozorro.gov.ua/en>
- Ukrayna Ticaret ve Sanayi Odası (UCCI) – <https://ucci.org.ua/en/>
- Kiev Ticaret ve Sanayi Odası – <https://kiev-chamber.org.ua/en/2/>
- Association of Market Operators of Medical Devices (AMOMD) – <https://www.amomd.com/ua/>
- Chamber of Commerce in Ukraine (ACC) – <https://chamber.ua/>
- Healthcare Committee ve European Business Association (EBA) – <https://eba.com.ua/en/comitet/ohorony-zdorovya/>
- T.C. Ticaret Bakanlığının “Müşavire Danışın” sistemi – <https://musaviredanisin.ticaret.gov.tr/>
- T.C. Kiev Ticaret Müşavirliği – <https://ticaret.gov.tr/yurtdisi-teskilati/avrupa/ukrayna/genel-bilgiler>

11. Kaynakça:

Ukrayna Sağlık Koruma Bakanlığı başta olmak üzere, ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının resmi İnternet web-siteleri, ilgili sektör mevzuatı, istatistikler (Trade Map), uluslararası kuruluşların yayımladığı dokümanlar, açık kaynaklar (İnternetteki konuyla ilgili makaleler, sektör uzman demeçleri, analizleri, görüşleri, değerlendirmeleri vb.), sektörde faaliyet gösteren önde gelen firmaların web-siteleri.

Arz olunur.